

ГАЗЕТА

КАРАЗІНСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ

COGNOSCERE. DOCERE. ERUDIRE.

Видається з 1 січня 1817 року

Випуск 12 від 10 жовтня 2025 року

*Відзначаємо разом
День працівників освіти
та Всеукраїнський день бібліотек*

*Де є книга і вчитель –
там завжди світло знань і тепло сердець!*

КОЛОНКА ПРОРЕКТОРА

ІННОВАЦІЙНА ПЕДАГОГІКА ТА ЛІДЕРСТВО В ТУРБУЛЕНТНІ ЧАСИ – У ФОКУСІ АКАДЕМІЇ ВЧИТЕЛЬСТВА КАРАЗІНСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ

В академічній спільноті Каразінського університету ми відзначили День працівників освіти роботою І Міжнародної науково-практичної конференції «Інноваційні підходи до підготовки і професійного розвитку вчителів» (I-TEACH 2025). Її метою було об'єднати науковців і практиків навколо теми професійної ідентичності вчителя, соціального статусу освітян та удосконалення підготовки і безперервного професійного зростання педагогів.

Конференція відбулася 2-3 жовтня і проводилася у співпраці з Міністерством освіти і науки України, Національною академією педагогічних наук, університетами-партнерами з Великої Британії (Університет Воріка), Фінляндії (Університет Гельсінкі) та Польщі (Школа освіти Польсько-американського фонду свободи та Варшавського університету) за підтримки Британської ради, ГО «ЕдКемп Україна» та Міжнародної

фундації інклюзії. I-TEACH 2025 стала справжнім простором в очному і онлайн форматах для обміну результатами досліджень і практичним досвідом, а також для пошуку нових рішень.

Перший день конференції відбувся у змішаному форматі – частина учасників зібралася в Києві, інші долучилися онлайн. Ми слухали виступи українських та зарубіжних науковців і практиків про те, як залучати й утримувати вчителів у школах, як підтримувати українських педагогів, які нині працюють за кордоном, як розвивати освітнє лідерство, щоб шкільні колективи ставали спільнотами професійного зростання.

Окремо були представлені Концептуальні засади безперервного професійного зростання вчительства – проєкт документа Міністерства освіти і науки України, що має стати дорожньою картою підтримки педагогів на всіх етапах їхнього шляху. У центрі концепції – п'ять ключових напрямів професійної

траєкторії вчителя: 1) підготовка педагогічних працівників; 2) входження в професію; 3) кар'єрна траєкторія вчителя; 4) професійний розвиток педагогічних працівників; 5) професійна підтримка.

Після пленарної частини робота продовжилася у трьох секціях:

- Інноваційні підходи до професійної підготовки вчителів.
- Освітнє лідерство у неперервній педагогічній освіті.
- Навчання та викладання в умовах непрогнозованих викликів.

Ці дискусії дали можливість побачити, як міжнародний досвід поєднується з українськими реаліями, і краще зрозуміти потреби вчителя на різних етапах його професійного шляху.

Другий день конференції відбувся

На фото (зліва направо): Наталія Лазаренко (ректорка Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського), Василь Кремень (президент НАПН України), Оксен Лісовий (міністр освіти і науки України), Тетяна Кагановська (ректорка Харківського національного університету імені В.Н.Каразіна), Олександр Елькін (член Наглядової ради Каразінського університету, голова Ради ГО «ЕдКемп Україна»), Наталія Морзе (професорка кафедри інноваційної педагогіки, освітніх трансформацій і лідерства ННІ «Академія вчительства»)

КОЛОНКА ПРОРЕКТОРА

*Виступає: Андреас Шляйхер,
Директор Директорату освіти та навчоч,
Організації економічного співробітництва та розвитку*

повністю онлайн. Він став майданчиком для молодих науковців, які презентували свої дослідження.

Також ми слухали виступи провідних спікерів про виклики, які визначають сучасний освітній контекст: роль генеративного штучного інтелекту та майбутнє академічної доброчесності, психологічну стійкість і соціальну підтримку вчителя, оновлення змісту психолого-педагогічної підготовки майбутніх педагогів.

Конференція I-TEACH 2025 стала не лише масштабною науковою подією, а й нагадуванням про важливість постійного професійного діалогу в освіті. Адже інновації з'являються там, де є простір для діалогу, довіри й спільного пошуку рішень. У цьому зокрема ми бачимо місію Академії вчителівства Каразінського університету – стати відкритим простором професійної взаємодії вчителів, науковців і управлінців, осередком формування нових ідей та практик, що трансформують українську систему освіти. Програма конференції доступна за посиланням: <https://drive.google.com/file/d/1a69HtSA8c8IU9i28QnZbR-BQMMqCsPoQ/view>

Особливою цільовою аудиторією Академії вчителівства є освітні управлінці. Адже саме вони мали б стати лідерами впровадження позитивних змін на інституційному рівні, зокрема реформи «Нова українська школа». Тож 25-26 вересня 2025 року в Києві, у новому приміщенні ННІ «Академія вчителівства» Каразінського університету, стартувала спільна сертифікатна програма «Освітнє лідерство в турбулентні часи», створена у співпраці з Університетом

Воріка (Велика Британія) за підтримки Міжнародного фонду «Відродження», ГО «ЕдКемп Україна» та British Council.

Першими учасниками пілотної програми стали директори шкіл і керівники освіти в органах місцевого самоврядування з Харківської області. Вони приїхали не просто на навчання. Вони активно обговорювали, як вести свої школи вперед у часи, коли громади щодня живуть у невизначеності. Ця програма не лише про управлінські інструменти. Вона про те, як зробити школу стійкою, як підтримати вчителів, як створити середовище, де діти відчувають безпеку й мотивацію.

Програма складається з трьох модулів – про лідерство в контексті реформи «Нова українська школа» і викликів війни, про стійкість закладу освіти в умовах невизначеності та цифрової трансформації, та про стратегічний розвиток шкіл і громад. Наприкінці навчання учасники мають представити власні проекти, розроблені для впровадження за результатами проходження курсу. Захист проектів відбудеться на початку листопада цього року в Харкові, в Каразінському університеті – і це стане важливою подією не лише для учасників, а й для всієї нашої професійної спільноти.

Спостерігаючи за очною взаємодією учасників програми, я ще раз переконалася: у розвитку освітан не

*Учасники сертифікатної програми
«Освітнє лідерство в турбулентні часи» (25-26.09.25) в новому приміщенні
ННІ «Академія вчителівства» Каразінського університету в м. Києві*

КОЛОНКА ПРОРЕКТОРА

можна обмежуватися окремими курсами чи тренінгами. Не менш важливо створювати простір для професійного діалогу, обміну досвідом і формування спільного бачення.

Якість освіти визначає якість життя в країні. Чим краще освічені люди в усіх сферах, тим відповідальніші рішення вони ухвалюють і тим кращі послуги надають громадянам.

Тому педагоги – це справді стратегічна група. Ми довіряємо їм найдорожче – наших дітей і молодь, які творитимуть майбутнє України.

І тому підтримка вчителів і тих, хто веде освітні колективи, – це не лише професійне завдання, а й інвестиція в розвиток країни.

*Лілія ГРИНЕВИЧ,
проректор
з науково-педагогічної роботи.*

ПОДІЇ

У КАРАЗІНСЬКОМУ УНІВЕРСИТЕТІ ВІДБУЛОСЯ ЗАСІДАННЯ ВЧЕНОЇ РАДИ

29 вересня 2025 року в Харківському національному університеті імені В. Н. Каразіна відбулося засідання Вченої ради.

Відповідно до порядку денного члени Вченої ради погодили кадрові питання й рішення про присвоєння вчених звань доцентів співробітникам університету. Вчена рада також підтримала рекомендацію низки молодих учених на здобуття стипендій Кабінету Міністрів України.

Значну увагу було приділено питанням розвитку освітнього середовища. Зокрема, схвалено створення Центру дуальної освіти та підвищення кваліфікації економічного факультету, затверджено Положення про низку структурних підрозділів і факультетів університету в новій редакції, ухвалено Кодекс академічної доброчесності, а також оновлено Положення про навчальний відділ і підрозділи підтримки цифрового та інклюзивного навчання.

Проректор з науково-педагогічної роботи Анатолій Бабічев доповів про реалізацію політики підтримки ментального здоров'я студентів і працівників університету, що є важливим складником сучасної освітньої стратегії.

Вчена рада затвердила зміни до Правил прийому на 2025 рік, розподіл ліцензованого обсягу освітніх програм на 2025/2026 навчальний рік, а також рішення щодо перерозподілу вакантних місць державного замовлення. Серед розглянутих питань – визнання

іноземних документів про освіту, створення разової спеціалізованої ради із захисту дисертації, затвердження програм підвищення кваліфікації та освітніх сертифікатних програм.

Протягом засідання також було затверджено кількість делегатів Конференції трудового колективу, зміни у складі редакційних колегій періодичних видань, а також питання, пов'язані з розвитком міжнародної освіти й академічної мобільності.

Маргарита МОРОЗ.

ЛЕКЦІЯ АНДРЕАСА ШЛЯЙХЕРА ПРО МАЙБУТНЄ ОСВІТИ: У КАРАЗІНСЬКОМУ УНІВЕРСИТЕТІ ОБГОВОРИЛИ ВИКЛИКИ ТА НОВІ НАВИЧКИ

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна став майданчиком для важливої розмови про майбутнє освіти та виклики, з якими стикаються освітяни в усьому світі.

Університет провів зустріч із директором з питань освіти та навичок, спеціальним радником з питань освітньої політики при генеральному секретареві Організації економічного співробітництва та розвитку Андреасом Шляйхером, який поділився баченням ключових тенденцій розвитку освіти у XXI столітті.

У своїй лекції спікер наголосив: сучасні заклади освіти мають готувати не лише до професії, а передусім – до життя. Освіта стає простором для формування критичного мислення, креативності, стійкості до стресу та здатності співпрацювати. Особливу увагу він приділив ролі вчителя/викладача як наставника й фасилітатора, що допомагає учневі/студентові розвивати людяність у добу стрімкого розвитку технологій та штучного інтелекту.

«Якість освіти визначається не лише знаннями чи фінансуванням, а насамперед якістю взаємин між учнями та вчителями», – підкреслив Андреас Шляйхер.

Окремо він зупинився на викликах, які постали перед українською системою освіти в умовах війни. Попри складні обставини, українські

школярі та студенти демонструють високу гнучкість і готовність до змін, що, на думку експерта, є важливою передумовою для майбутнього розвитку країни.

Текст: Маргарита МОРОЗ.

Фото: Михайло ПРОЦЕНКО.

КАРАЗІНСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ПРИЙНЯВ ВОРКШОП КЛАСТЕРА ПРОДОВОЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ ТА ЗАСОБІВ ДО ІСНУВАННЯ

24–25 вересня 2025 року на базі Каразінського університету відбувся дводенний воркшоп Кластера продовольчої безпеки та засобів до існування (FSLC), присвячений підготовці Плану гуманітарних потреб і реагування на 2026 рік в Україні. Кластер FSLC працює під керівництвом Продовольчої та сільськогосподарської організації (FAO) та Світової продовольчої програми (WFP). Для університету велика честь приймати представників Кластера, адже ця співпраця має не лише символічний, а й прикладний характер.

Протягом трьох років спільними зусиллями було організовано перший та другий Харківський продовольчий форум (2023, 2024), що стали важливим майданчиком для діалогу влади, науковців, громадськості та представників ключових структур ООН. Крім того, партнерство реалізувалося в міжнародному дослідницькому проекті «FUSILLI – Fostering the Urban Food System Transformation through Innovative Living Labs Implementation», що реалізовувався у 2021–2024 роках у межах програми Європейського Союзу Horizon 2020.

Каразінський університет неодноразово ставав місцем проведення зустрічей Субнаціонального кластера на обласному рівні. Ми завжди відкриті до співпраці та з радістю приймаємо партнерів у стінах нашого університету. Проведення воркшопу є яскравим підтвердженням цього.

Також в межах воркшопу за допомоги в організації заходу подяками від FSLC були відзначені ректор університету Тетяна Кагановська, проректор з науково-педагогічної роботи Борис Самородов, в. о. директора ННІ соціології та медіакомунікацій Олена Мурадян, доцент кафедри політичної соціології Руслан Запороженченко.

МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД

У КАРАЗІНСЬКОМУ УНІВЕРСИТЕТІ ВІДБУЛАСЯ ЛЕКЦІЯ THE FILIBUSTER FOR DEMOCRACY ВІД АРУНА ЧАУДХАРІ

У Каразінському університеті відбулася лекція в межах міжнародного проекту The Filibuster for Democracy Lecture Series. Захід у Харкові став третім у циклі публічних виступів, присвячених тактикам і викликам демократичних рухів у сучасному світі.

Спікером став Арун Чаудхарі – американський експерт із політичних комунікацій, перший офіційний відеограф Білого дому в адміністрації Барака Обами, медіастратег із досвідом роботи в президентських кампаніях у США та консультант демократичних рухів у різних країнах світу.

Попередні лекції він читав у Джорджтаунському університеті у Вашингтоні та в Університеті Брюсселя. Для фінальної зустрічі він обрав саме Україну, наголосивши, що наш досвід є надзвичайно важливим у глобальному контексті інформаційних воєн та демократичних трансформацій.

Під час виступу Арун Чаудхарі окреслив ключові аспекти впливу соціальних мереж на виборчі процеси, роль креативності у політичних кампаніях

та небезпеку маніпуляцій у цифровому середовищі. Він зазначив, що український контекст сьогодні є одним із фронтів сучасної інформаційної війни, а отже, має багато чого навчити світову демократичну спільноту.

Лекція викликала жвавий інтерес серед студентів і викладачів університету, які долучилися до обговорення й поставили чимало запитань про практичні інструменти протидії дезінформації та формування довіри в суспільстві.

ПРЕДСТАВНИКИ КАФЕДРИ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОЇ ГЕОГРАФІЇ І РЕГІОНОЗНАВСТВА ІМЕНІ КОСТЯНТИНА НЕМЦЯ СТАЛИ УЧАСНИКАМИ ПРОЄКТУ «МІСЬКИЙ ХАКАТОН З РЕВІТАЛІЗАЦІЇ ПРОСТОРІВ СТУДЕНТСЬКИХ КАМПУСІВ»

15–20 вересня студенти кафедри соціально-економічної географії і регіоназнавства імені Костянтина Немця під наставництвом викладачів кафедри взяли участь в Urban Hackathon з ревіталізації студентського простору, який був проведений на факультеті архітектури Сілезького технічного університету за фінансової підтримки Міжнародного Вишеградського фонду. Співорганізаторами Urban Hackathon є кафедра соціально-економічної географії і регіоназнавства імені Костянтина Немця Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, кафедра міського та регіонального планування Сілезького технічного університету та кафедра економічної та соціальної географії Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

У перший день Urban Hackathon студентам прочитали настановчі лекції з планування університетських кампусів, ревіталізації міських просторів та нейрорбанізму, зокрема декан факультету архітектури Сілезького технічного університету, професор Томаш Брадецький, завідувач кафедри економічної та соціальної географії КНУ імені Тараса Шевченка, професор

Костянтин Мезенцев, викладачі кафедри соціально-економічної географії і регіоназнавства імені Костянтина Немця: професор Катерина Сегіда, доцент Катерина Кравченко, старший викладач Дар'я Венгрин. Модерували дискусії завідувач кафедри міського та регіонального планування Сілезького технічного університету Аліна Панцевич та аспірантка Домініка Верешова.

Протягом наступних двох днів студенти освітніх програм «Архітектура та міське планування» (Сілезький технічний університет), «Урбаністика та міське планування» (КНУ імені Тараса Шевченка) й «Економічна,

соціальна географія та регіональний розвиток» (Каразінський університет) у складі семи міждисциплінарних команд працювали над розробкою ревіталізації постраждалого від війни спортивного комплексу Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна.

Команду студентів кафедри представляли Ольга Подпряткова, Вікторія Ступак, Орест Дуніков, Анастасія Приходько, Оксана Апанасенко, Оксана Мороз, Марія Орленко.

Збірні команди показали надзвичайно високі результати та представили 7 креативних ідей відновлення Каразінського спорткомплексу. Всі учасники та переможці отримали пам'ятні подарунки.

На цьому проєкт «Міський хакатон з ревіталізації просторів студентських кампусів» у межах грантової програми V4 Gen Mini-Grant, що фінансується Вишеградським фондом, не завершений. Попереду учасників ще чекає ряд зустрічей і написання спільної монографії!

КАРАЗІНСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ СХИЛЯЄ ГОЛОВУ В ПОШАНІ

1 жовтня – особливий день для українського народу. Сьогодні ми відзначаємо одразу три свята: День захисників і захисниць України, День українського козацтва та свято Покрови Пресвятої Богородиці.

Каразінський університет схиляє голову в пошані перед тими, хто боронить незалежність і свободу української землі, хто ціною власного життя та здоров'я захищає кожного з нас. Ви – наші герої та героїні, наша гордість і наша надія.

З нагоди Дня захисників і захисниць України відбулося урочисте покладання квітів до меморіальної дошки працівникам та студентам університету, які загинули, захищаючи суверенітет і територіальну цілісність Батьківщини, проявивши мужність і героїзм у боях за незалежність.

ВІЗИТИ

ВІЗИТ АМЕРИКАНСЬКОГО ЮРИСТА, ПРОФЕСОРА КИЇВСЬКОЇ ШКОЛИ ЕКОНОМІКИ ГЛЕННА КОЛЛІНІ ДО КАРАЗІНСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ

20 вересня 2025 року Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна відвідав відомий американський юрист, професор Київської школи економіки (KSE) Гленн Колліні.

Зустріч із Гленном Колліні стала унікальною можливістю ознайомитися з глобальним досвідом, а також обговорити сучасні підходи до трансформації правових інституцій, комерційного права та ролі юристів у захисті прав людини. Цей візит підкреслив, як академічні традиції Каразінського університету поєднуються з практикою світового рівня, і відкрив нові перспективи для

Вічна пам'ять тим, хто віддав життя за Україну.

Низький уклін тим, хто сьогодні тримає небо над рідною землею.

міжнародної співпраці в науці й освіті.

У межах знайомства з університетом професор відвідав нещодавно відкриту надсучасну лабораторію біомедичних досліджень «Karazin BioMed» під керівництвом доцента Юрія Кота, де дізнався про актуальні наукові проекти та освітні програми у сфері молекулярної біології, генетичної діагностики та медичних досліджень.

Гленн Колліні має понад 40 років юридичної практики у сфері міжнародного права та фінансів, працював у провідних банках і юридичних компаніях, координував створення Першого Українського

Міжнародного Банку, викладав у Columbia Law School та інших провідних юридичних університетах США, а нині є радником Dentons Europe й очолює власну юридичну практику. Його професійна діяльність охоплює участь у проєктах з відбудови України та захисту прав людини на міжнародному рівні.

ДИРЕКТОР ННІ ХІМІЇ ОЛЕГ МИКОЛАЙОВИЧ КАЛУГІН: «МОЛОДЬ ПОВИННА БАЧИТИ НАУКУ ЯК РЕАЛЬНІСТЬ, ЯКА ВПЛИВАЄ НА НАШЕ ЖИТТЯ»

Наукова діяльність — це шлях наполегливості, відданості та постійного пошуку нового. Для декана хімічного факультету Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, тепер уже директора ННІ хімії, Олега Миколайовича Калугіна цей шлях відзначений не лише науковими здобутками, а й високою державною нагородою.

25 липня 2025 року міністр освіти і науки Оксен Лісовий та голова Харківської ОДА Олег Синегубов вручили директору ННІ хімії Олегу Калугіну нагрудний знак та посвідчення «Заслужений діяч науки і техніки України». Це стало офіційним підтвердженням Указу Президента України та визнанням багаторічної праці Олега Миколайовича, його значного внеску в розвиток хімічної науки та підготовку нових поколінь фахівців.

У розмові з Олегом Миколайовичем ми торкнулися тем, які виходять за межі формальних титулів: значення цієї відзнаки для нього особисто, ключові моменти професійного становлення,

сучасні виклики у викладанні хімії та плани на майбутнє.

— **Пане Олеже, що для вас особисто означає присвоєння звання «Заслужений діяч науки і техніки України»?**

— *Емоційно сприймаю це як оцінку «відмінно» на своєрідному державному іспиті з наукової діяльності, що тривав пів життя. Це не лише формальне*

визнання, а й підтвердження того, що роки наполегливої праці, досліджень, сумнівів і відкриттів мали вагу та значення для розвитку науки. Для мене це своєрідний символ довіри та поваги з боку держави й наукової спільноти, а ще — стимул не зупинятися, а й надалі працювати з тією ж відданістю.

— **Який момент або етап у вашій науковій кар'єрі вважаєте найважливішим на шляху до цього визнання?**

— *Мабуть, у моїй науковій кар'єрі було кілька важливих «сходинок», кожна з яких стала своєрідним поворотним моментом.*

По-перше, вступ на хімічний факультет Харківського державного університету у 1977 році. Саме тоді я остаточно переконався в правильності вибору професійного шляху й відчув, що наука стане справою всього мого життя.

По-друге, захист кандидатської дисертації у 1987 році. Цей крок став справжнім підтвердженням моєї

наукової зрілості та дав відчуття, що я рухаюся у правильному напрямку.

По-третє, стажування за програмою Королівського товариства Великої Британії та НАТО у 1998–1999 роках в університеті Абертей Данді (Шотландія). Це був не лише неоціненний досвід міжнародної співпраці, а й можливість подивитися на науку під іншим кутом, відчутти новий рівень вимог та можливостей, які відкриває світова наукова спільнота.

Кожен із цих етапів був важливим і взаємопов'язаним. Разом вони сформували основу, без якої подальші досягнення й визнання були б неможливими.

– Чи змінило це відзначення ваші пріоритети або підхід до наукової та викладацької роботи?

– Навпаки, ця державна нагорода лише переконала мене в правильності обраних пріоритетів і підходів, насамперед у наукових дослідженнях,

а також у важливості широкого впровадження наукових напрацювань в освітній процес. Для мене це стало ще одним підтвердженням, що наука й освіта мають розвиватися разом, підсилюючи одна одну.

– Як, на вашу думку, сьогодні можна зацікавити молодь хімією та науковою діяльністю?

– Передусім живим спілкуванням із науковцями безпосередньо в хімічних лабораторіях, де народжуються відкриття. Молодь повинна бачити науку не як абстрактні формули, а як реальність, яка впливає на наше життя. Не менш важливим є знайомство з величними досягненнями сучасної хімії, зокрема й української, адже це надихає й показує, що справжні відкриття можливі тут і зараз.

– Які цілі та проєкти ви плануєте реалізувати в найближчі роки?

– На мій погляд, одним із найважливіших стратегічних проєктів, який ми разом із науковцями Каразінського університету та Харківщини прагнемо реалізувати, є збереження потужного кадрового потенціалу українських природничих наукових шкіл. Для цього особливу увагу приділяємо активному залученню молоді та розвитку міжнародної співпраці за пріоритетними напрямками сучасної науки, зокрема хімічної.

У власних наукових дослідженнях планую і надалі розвивати методи молекулярного моделювання, щоб удосконалювати та створювати нові функціональні матеріали в галузі електрохімічних накопичувачів електричної енергії. Це завдання бачу не лише як актуальний науковий виклик, а й як внесок у майбутнє сталих технологій, що можуть змінити якість нашого життя.

Довідково: з основними науковими здобутками професора Калугіна можна ознайомитись за посиланням <https://who-is-who.ua/main/page/nagoroda-8/687/687>.

Анастасія ОДИНЕЦЬ.

ЕКСКЛЮЗИВНЕ ІНТЕРВ'Ю

РОМАН ТРИФОНОВ: «ШІСТДЕСЯТНИКИ – ЦЕ УКРАЇНСЬКИЙ РОК-Н-РОЛ»

18–19 вересня у стінах нашого університету відбулися Дні шістдесятництва. Подія присвячена поколінню митців, які своєю сміливістю й безкомпромісною допомогою сформували українську ідентичність. Роман Трифонов – один з організаторів заходу, кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови і кафедри прикладної соціології та соціальних комунікацій, редактор видавництва «Жорж».

– Як розпочалася ваша історія з Каразінським?

– Я навчався на філологічному факультеті, тут же захистив дисертацію і почав викладати. Каразінський університет – моя *alma mater*, в усіх значеннях цього чудового латинського виразу. Філологічний факультет завжди був місцем, де реалізується мій найбільший інтерес – усі форми роботи зі словом. П'ять років тому в моєму житті також з'явився соціологічний факультет, на якому, за запрошенням Віля Сабановича Бакірова, я почав викладати практикум зі створення тексту, чи, іншими словами, креативне письмо.

– Навіть на соціологічному факультеті в душі ви залишаєтесь філологом...

– Так, я й сам увесь час це кажу своїм студентам. Хоча кілька років керував дипломними роботами на соціологічному та мав нагоду ознайомитися з їхньою методикою досліджень. Наприклад, минулого року під моїм керівництвом була захищена робота, присвячена створенню бренду на базі місцевої традиції гончарського села Опішні. І хоча ця тема зовсім не філологічна, було цікаво над нею працювати.

– Нещодавно в університеті відбулися

Дні шістдесятництва. Розкажіть, що стало поштовхом до проведення заходу?

– Я вже давно мав ідею придумати спосіб вишанування творчого спадку шістдесятників. Впевнений, що нам треба більше розповідати про людей, які в радянські часи мали сміливість думати й поводитися по-іншому, не приховувати своїх поглядів, які йшли всупереч системі, і цим допомогли сформувати спосіб мислення нашої нації, її бачення дійсності та сприйняття свого місця в культурі. Як мовознавець завжди з радістю працював із текстами шістдесятників. Пам'ятаю, як ми з однокласником (а тепер уже доктором наук і знаним громадським діячем) Миколою захопилися нещодавно відкритою і введеною в шкільну програму творчістю Василя Симоненка й провели цілий урок, присвячений його особистості. Ще коли в газетах і журналах з'являлися після мовчанки вірші Симоненка, я помітив, що запам'ятовую їх після першого прочитання. Уся ця генерація пише так, що їх хочеться вивчати, і це дається легко. Пізніше моя сфера інтересів матеріалізувалася в дисертацію аспірантки Альони Задорожної з філологічного факультету, якій я запропонував дослідити мемуари шістдесятників: як вони використовували мову і як мова відображала їхню систему цінностей і світогляд, відмінності від радянської ідеології. А далі хотілося знайти інформаційний привід для цікавого заходу. І згадався протест у кінотеатрі «Україна», коли глядачі під час показу фільму «Тіні забутих предків» піднялись, аби показати незгоду зі згортанням демократичних процесів у країні, що були хоч якось проявлені в часи відлиги. То був вересень 1965 року, тому так зійшлися дві «60»: 60-річчя протесту шістдесятників. На урочисту сесію, що відкривала конференцію, ми запросили міністра освіти та науки Оксена Лісового як

представника дисидентської родини: його батько, Василь Лісовий, був із когорти тих сміливих людей, що не боялися висловлюватися. Також були присутні Сергій Жадан, Олена Зарецька (онука Алли Горської і Віктора Зарецького, очільниця фонду їхнього імені), і провідні літературотомовознавці, що спеціалізуються на темі. Модерував конференцію архієпископ Ігор Ісіченко, теж не випадково, адже в університеті він сприймається як людина, що готова безкомпромісно висловлювати свою думку та водночас має що сказати про людей, яких ми тоді згадували.

– Які головні ідеї ви хотіли донести слухачам?

– Кожен із доповідачів доносив свої ідеї, але я особисто хотів показати, що шістдесятники сформували важливу частину нашого світобачення, способу, як казав Стус, «пряmostояння», дали здатність правильно оцінювати дійсність, вирішувати, що в ній важливо й що потребує захисту,

ЕКСКЛЮЗИВНЕ ІНТЕРВ'Ю

правильно вибудовувати ієрархію цінностей, красиво висловлюватися без крикливих скандалів, не замикатися в стереотипах, проявляти гідність. Свою доповідь я присвятив Ірині Жиленко. Шістдесятники мали свою специфічну мову, у якій вони уникали ярликів, надлишкового пафосу й зберігали цінні людські інтонації, у той час, як система нав'язувала власну стилістику висловлювань, тональність і кліше. Окрім цього, їх сформувала доба, у яку вони жили, – початок космічної ери. Можливо, вони б не були настільки дерзновенними у своїх духовних пошуках, якби не дерзновенне прагнення людства в космос. Ця ідея потребує ще дальших роздумів, як і та, що її, наприклад, Оксана Забужко розвиває у своїх есе: що наш рух шістдесятників був частиною великого світового руху тих років. В інтонаціях, закликах і виступах, що звучали від цих людей, можна знайти дивовижні перегуки з піснями “The Beatles”, мітингами за права чорношкірих у Сполучених Штатах та рок-н-ролом.

– Шістдесятники – український рок-н-рол?

– Однозначно. Забужко достоту пише так. Я б хотів, щоб ця тема не закривалася, а продовжувала звучати з інших джерел, адже в ній ми можемо знайти ще багато цікавого.

– Чи плануєте й надалі проводити подібні заходи в стінах нашого університету?

– Ми з нашим проректором Анатолієм Бабічевим попередньо вже обговорювали, що треба продовжувати серію таких заходів. Я ще не знаю їхнього характеру, але це було б добре й мені цього б дуже хотілося.

– В Україні відзначають День політв'язня. Як ви думаєте, чи треба нам на загальнонаціональному рівні відзначати й День шістдесятників?

– Мені більше подобається те, що відбувається на рівні об'єднаних інтересами людських спільнот. Нам треба говорити про шістдесятників у

різних формах і з різних приводів, а вже на національний рівень цю тематику можуть винести представники медіа. І таких форм стає більше. Наприклад, у Києві зараз проводять пішохідні екскурсії маршрутами шістдесятників, на яких можна побачити будинки, де вони жили, парки й вулиці, у яких призначали побачення та куди виходили з протестами. Це дуже позитивна тенденція, яка дозволяє дізнатися більше про історію в «живому форматі».

– Розкажіть детальніше про вашу роботу редактором у видавництві «Жорж».

– Значну частину свого університетського життя я паралельно працюю видавничим редактором, оскільки важливо мати в роботі практичну складову, де ти набуваєш досвіду, яким зможеш поділитися, і водночас застосуєш свої мовні вміння на практиці. Зараз настільки якісний потік української книги, що філологів неможливо до нього не долучитися. На комп'ютері мене чекає багато важливих книжок, які треба якнайшвидше підготувати до друку, зокрема новий роман Ребекки Кван «Катабазис» на тему міфу про

Орфея в університетському світі XIX століття, а також різноманітні фентезі-романи і навіть наукові монографії. Найближчими днями планую поїхати на львівський Форум видавців і взяти участь в обговоренні українського перекладу роману Девіда Мітчелла «Атлас хмар», однієї з моїх найскладніших і найцікавіших редакторських робіт, де кожна з 6 частин книги має власний правопис. Також планую подивитися нові книжки, поспілкуватися з цікавими людьми, у черговий раз посперечатися з Андрієм Кокотюхою і прокоментувати його новий кліп [сміється]. Принагідно згадаю, що був дуже радий долучитися до харківського книжкового фестивалю «Літературний Ярмарок», що пройшов у нашому університеті (ЄрміловЦентрі) за участі Жадана і компанії.

– Чи змінилася культура читання в Україні після повномасштабного вторгнення?

– Вона почала змінюватися ще після 2014 року. У 1990-х роках усіди говорили про занепад друкованого слова й тексту як форми комунікації зі світом і способу споживання інформації. Тоді здавалося, що це може стати цілком реальним, переможе відеоформат, але правдою

ЕКСКЛЮЗИВНЕ ІНТЕРВ'Ю

це стало лише дуже частково. Багато людей дійсно надають перевагу відео, і навіть на книжкових клубах особливо важливою частиною є фотосесія...

Але це не скасовує того, що зараз люди дуже багато читають. На фестивалях я часто представляю видавництво на стендах, і крім простих задовольств викладача вищої школи – запитувати спосіб оплати «картка чи готівка» і «чи потрібен пакет», – спілкуюся про книжки. Мені подобається, як читачі діляться враженнями, бо видно, що вони читають уважно; подобається сучасна культура книжкових клубів, фестивалів і дискусій загалом. Думаю, ми б хіба що не постраждали, якби скандалів у цій сфері було менше.

– Тобто процес повернення цікавості до української літератури розпочався ще до 24 лютого?

– Так, усе поступово рухалося в цей бік, але вторгнення стало каталізатором. Особливо за ці роки актуалізувалася класика, культура її читання і введення в контекст.

– У ролі редактора ви працювали над українськими текстами Ребекки Кван, Томаса Гарріса, Мони Авад.

Які романи запам'яталися найбільше і які були найближчими до вашої душі?

– Відразу згадується «Щиголь» Донни Тартт у перекладі Віктора Шовкуна, редагувати який було цікаво й приємно, занурюватися у світ роману і Тео Декера – дивовижно. Також роман Кетрін Беннер «Дім на краю ночі» – сімейна сага про життя на вигаданому острові біля берегів Сицилії, з 1914 року й до наших днів. Беннер прекрасно про це пише, і її книга, разом із «Щиглем», стала однією з моїх найпам'ятніших робіт. З того часу ми з Кетрін досі спілкуємося. Пам'ятаю, як вів листування з нею у 2022 році, сидячі на картонці на станції метро. Третя важлива книга – «Тисяча осей Якоба де Зута» Девіда Мітчелла, яку перекладала одна з найкращих у своїй справі Олена Любенко. Її дедлайном було 15 лютого 2022 року, але переклад трохи затримався через ретельність перекладачки, а потім у затримки з'явилася ще причина: Олена мешкала в Бучі, і текст був на етапі завершення, коли вона опинилася в епіцентрі атаки російської армії. Пізніше колега згадувала, що тоді, без світла і без впевненості в майбутньому, у неї

почали виникати дивовижні перегуки між текстом, над яким вона працює, і подіями, що вирують навколо неї.

– Чи адаптуєте книги для української аудиторії, або первинною задачею є збереження авторського задуму?

– Думаю, краще розширювати знання про інші культури, ніж адаптувати текст. Винятком є дитячі книжки, де характерні імена персонажів можна як залишити, так і видозмінити. А у звичайній літературі передусім ми повинні доносити іншу культуру, писати примітки або давати можливість читачу самому звернутися до сторонніх джерел для пошуку інформації. Одного разу я редагував перекладний детектив, у якому згадувався як персонаж український продавець в Ірландії. Після видання книги моя знайома звернулася із запитанням: «А хто ж там був насправді замість українця?». Це було кумедно, адже люди вже самі очікують, що ми щось адаптуємо.

– Певно, наша аудиторія просто звикла до української кіноіндустрії, де в дубляжі нерідко зустрічаються побіжні згадки нашої вітчизняної поп-культури, навіть коли їх не було в оригіналі.

– Це правда. Час від часу я працюю з дубляжем і озвучкою фільмів, і там інколи ми можемо вибирати спосіб адаптації. Якщо герой говорить щось дуже схоже за змістом, можна пожартувати й акцентовано передати: «У тебе дуже нудне обличчя! Ніхто не дасть грошей». Але воно все одно не повинно сильно відрізнятися від оригіналу. Усі адаптації повинні бути такими, які б схвалив сам автор.

– Чи є книги, про видання яких на українському ринку ви мрієте?

– Зараз чекаю на наступну книжку Девіда Мітчелла «Авеню Утопії», яка описує «свінгово-рок-н-рольні» 1960-ті у Британії та Америці. Музика, тексти пісень та вигаданий рок-гурт – це все нашоєму на думку, що робота буде цікавою.

Меланія РИБАЛКО.

РЕПОРТАЖ

БЕЗПЕКА, ЩО НАВЧАЄ: НОВЕ УКРИТТЯ КАРАЗІНСЬКОГО В ДІЇ

Каразінський університет – там, де освіта не зупиняється. Навіть під землею.

Гучно замикаються важкі броньовані двері, і ніби перемикаєш реальність. Шум війни залишається зовні. Усередині – тиша, прохолода, чисте повітря. Я спускаюсь у новозбудоване укриття північного корпусу Каразінського. Тут – не просто сховище. Це справжній підземний бункер. Замість сирен – лекції. Замість паніки – продумана до дрібниць безпека. Замість очікування – навчання.

Перший рівень уже працює: дві повноцінні аудиторії, сучасні комп'ютери, столи-трансформери, стабільний вай-фай. Далі буде ще цокольний поверх, де такі ж дві аудиторії. Стриманий дизайн, QR-коди на стінах ведуть до корисних ресурсів ННІ комп'ютерних наук та штучного інтелекту. У єдиному лаконічному стилі – обидва рівні нового бункеру.

Відповідальний цього простору – Олексій Артюх, завідувач навчально-дослідної лабораторії інформаційно-аналітичних систем ННІ комп'ютерних наук та штучного інтелекту гостинно зустрічає і показує все: від вентиляційної системи до кнопки SOS.

– Це укриття не для того, щоб просто перечекати, – говорить він, – а щоб продовжувати жити й навчатися. Колись тут були вікна, зараз – герметичні стіни. Колишня аудиторія 118, де минулого літа проходило НМТ, перетворена на захищений освітній простір із двома входами та евакуаційними виходами. Усередині – система вентиляції з фільтрацією та рекуперацією: навіть у разі радіаційної загрози вона забезпечує подачу чистого повітря. Загальна місткість – 20–40 осіб. Працює мультимедійна студія для запису лекцій і трансляцій.

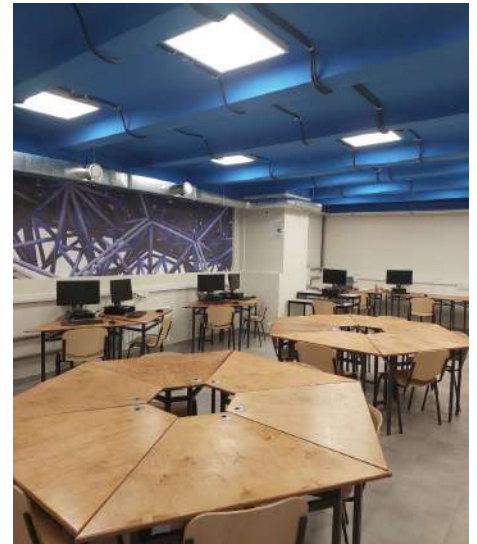
Ми переходимо до трьох інших аудиторій укриття. Простір гнучкий: можна проводити лекції, практичні заняття, роботу за комп'ютерами або ж переформатувати все під дискусійну зону з круглими столами. Загалом у чотирьох аудиторіях можна проводити заняття з чотирма академічними групами, тобто 100–120 осіб. Тут уже активно навчаються студенти, а також проходять НМТ для школярів – по 60 осіб одночасно.

Олексій Артюх:

– Наразі маємо 60 постійно підключених комп'ютерів для абітурієнтів, робочі місця для членів комісій і резервні місця. Усе працює стабільно: від інтернету до фільтро-вентиляційної установки, яка, за потреби, підігріває приміщення. А ще тут повноцінна система відеоспостереження: в аудиторіях – для контролю якості освітнього процесу, у коридорах – задля безпеки. Це простір, створений для стабільності, розвитку й навчання навіть під час війни.

– Пане Олексію, що ще заплановано в цих приміщеннях?

– У другій великій аудиторії, що в цоколі, плануємо встановити перегородку й облаштувати зону для 3D-принтерів та паяльних станцій – під лабораторії з робототехніки. За санітарними нормами ці пристрої мають працювати

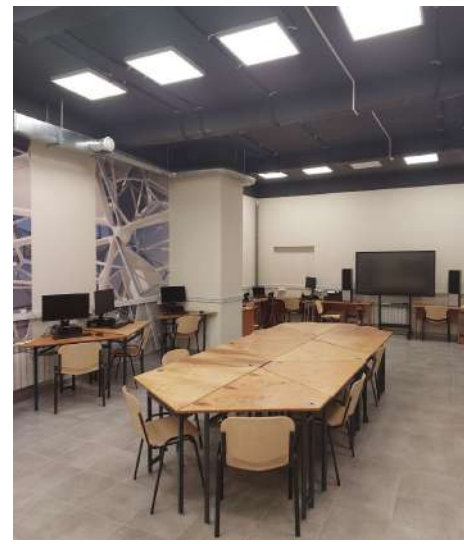
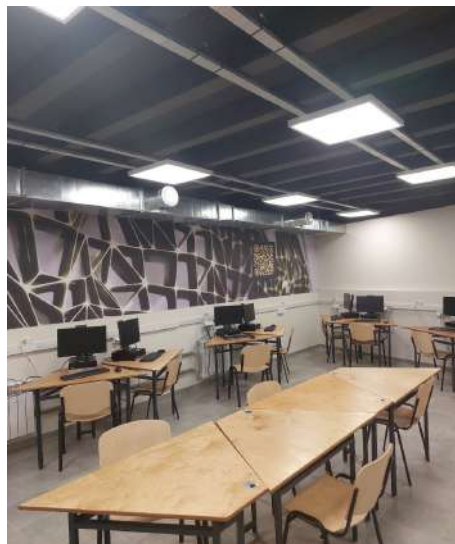

в окремому просторі з додатковою вентиляцією, щоб запахи не поширювалися далі. Будемо поступово насичувати наші аудиторії технікою, матеріалами, інструментами. Виділене окреме приміщення для розгортання обчислювальних серверів ННІ комп'ютерних наук та штучного інтелекту та університету, сюди частково перенесемо систему зберігання даних.

– Що цікавого вже відбувається в укритті зараз?

– У тій ширшій аудиторії, яку ми проходили на початку, активно працює студентська рада нашого інституту. Тут організовують зустрічі, кіноперегляди, тематичні заходи. Цим займається студекан Даша Руднева та ініціативна, енергійна команда

РЕПОРТАЖ

студентського самоврядування.

– А що зі стелями? Не підвісні – це умисно?

– Так. Стелі тут зашпакльовані й пофарбовані – жодних підвісних конструкцій. Це чітка вимога безпеки для укриттів такого типу. Так, хотілося б естетично приховати балки, але за стандартами обладнання радіаційних укриттів – усе має бути функціональним і без зайвих декоративних елементів.

– Як ви оцінюєте важливість створення такого простору?

– Це стратегічне рішення. Тепер студенти можуть бути фізично присутніми в університеті, спілкуватися між собою, навчатися наживо, обговорювати, дихати повноцінним студентським життям. Безпечно. Спокійно. І це справді надихає. Ми можемо проводити тут усе – від освітніх занять (семінарів, лабораторних та практичних) до виховних подій, профорієнтаційних, просвітніх та культурно-масових заходів. Маємо два повноцінні дискусійні майданчики – на кожному з рівнів укриття. До речі, влітку наші стейкхолдери проводили тут профорієнтаційні заходи зі школярами, майбутніми абітурієнтами.

В укритті функціонує сучасна, розгалужена система пожежної сигналізації. Усі приміщення обладнані димовими та температурними датчиками. У разі загоряння автоматично вмикається система вуглекислотного пожежогасіння – безпечна для людей і чутливої техніки.

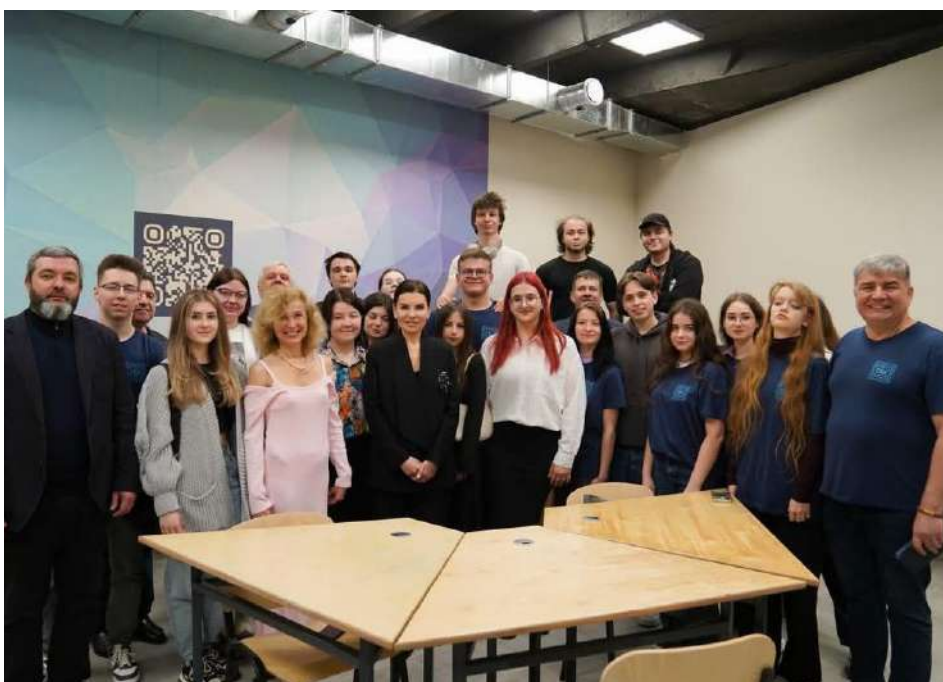
Сигнал про надзвичайну ситуацію надходить у кожну аудиторію: голосове сповіщення чітко інформує про загрозу й вказує напрямок евакуації. Олексій Анатолійович продемонстрував, як усе працює, зімітувавши ситуацію, виголосив: «Увага, пожежа. Евакуаційний вихід ліворуч».

Усе продумано для того, щоби діяти без паніки й зберігати спокій. Можна навіть увімкнути фонову музику для зниження тривожності під час евакуації.

Шляхи евакуації різноманітні: є виходи на внутрішні сходи та безпосередньо назовні. Один із напрямків – у майбутній простір ЛандауЦентру, що вже почали будувати. Заплановані суміщені двері дозволятимуть оперативно перейти з одного укриття до іншого.

Загальна площа навчального укриття – близько 350 квадратних метрів. І кожен з них – не просто простір, а проєкція майбутнього, у якому безпека, якість освіти та турбота про людей ідуть поруч.

Ліна ТИМАРСЬКА.

ДО ДНЯ ВЧИТЕЛЯ

«МАТЕМАТИКА ЗІ СМАКОМ ЦУКЕРОК»: ІНТЕРВ'Ю З ГАЛИНОЮ ГОДОВАНОЮ, ВИКЛАДАЧКОЮ КАРАЗІНСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ ТА ЗАСНОВНИЦЕЮ ВЛАСНОЇ ШКОЛИ

«Дітей потрібно навчити не лише розв'язувати приклади, а й мислити, перевіряти результат і радіти відкриттям», – переконана Галина Годована, педагог, що перетворює уроки на маленькі відкриття, авторка програми «Цікавої математики», людина, закохана у свою справу. У нашій розмові пані Галина ділиться досвідом роботи в Керазінському університеті, створення власної школи та розповідає, як навчити дітей мислити критично у світі, переповненому інформацією.

– Пані Галино, як ваш шлях перетнувся з Керазінським університетом?

– Я була в захваті, коли побачила Літню математичну школу, яку проводив заслужений учитель України Сергій Олександрович Ліфиць. Діти буквально жили математикою, їм було по-справжньому цікаво! Тоді я займалася зі своєю трирічною донькою та її подругами: ми рахували цукерки, малювали, ліпили, розв'язували

перші приклади. Саме в цей час Сергій Олександрович запросив мене працювати в Малому керазінському університеті з молодшими школярами. Для мене це була честь – долучитися до колективу центру довузівської освіти.

– Хто чи що найбільше вплинуло на вас у Керазінському університеті?

– Найсильніше – сам Сергій Олександрович. Його захопленість математикою та здатність передавати цю любов дітям стали для мене прикладом. А ще – команда Малого керазінського університету. Атмосфера взаємоповаги, творчості й любові до дітей назавжди залишилася для мене взірцем.

– Який досвід роботи в Керазінському став найціннішим?

– Дисципліна й організація навчання. Пам'ятаю своє відкриття: заняття тривало 90 хвилин! Це вимагало вміння утримати увагу учнів різного віку. Я навчилася робити уроки настільки захопливими, щоб діти не помічали часу.

– Як університет вплинув на ваш стиль викладання?

– Я навчилася створювати ситуацію успіху для кожного. Математика має бути зрозумілою й цікавою. Так народилася моя авторська програма «Цікавої математики»: дроби ми вивчаємо на піці, рівняння – на цукерках.

– Які методи ви перенесли до власної школи математики?

– Поєднання серйозності та гри. Навчання має дисциплінувати, але водночас дарувати радість відкриття.

Ми часто малюємо схеми до задач, щоб діти бачили логіку й могли перевіряти результати. Це вміння я винесла саме з Керазінського.

– Як би ви описали традицію математичної школи університету?

– Це поєднання високих вимог і теплої ставлення до учня. У Керазінському діти відчувають себе частиною великої наукової спільноти вже з п'яти років.

– Як з'явилася ідея створення власної школи?

– Батьки дітей із Києва, Одеси, США просили мене проводити онлайн-уроки – такі, як у Малому керазінському університеті. Так і виникла онлайн-школа захопливої математики.

– Чим ваша школа відрізняється від звичайних уроків?

– Ми навчаємося через практику й

ДО ДНЯ ВЧИТЕЛЯ

асоціації. Математика стає живою: дробі – це піца, відсотки – це знижки в магазині. І головне: діти не просто пишуть відповіді, вони вчать мислити та концентруватися.

– Як формуєте навчальні програми?

– Класична шкільна програма є основою, але я подаю матеріал через ігрові, візуальні й практичні завдання. У мене навіть є книжка «33 захоплюючі задачі з математики з Максом-муркотиком», яка допомагає дітям навчатися саме так.

– Яким бачите майбутнє школи?

– Мрію, щоб вона стала міжнародною платформою, де діти з різних країн могли б навчатися разом, обмінюватися ідеями й брати участь у наукових заходах.

– Які головні виклики стоять перед сучасними дітьми у вивченні математики?

– Вони живуть у цифровому світі й постійно кудись поспішають. Часто не дочитують умову задачі, не перевіряють рішення. Найбільший виклик – навчити їх зосереджуватися й доводити справу до кінця.

– Чи змінилося ставлення дітей до математики з часом?

– Так, вони стали більш нетерплячими. Але водночас відкриті до нового. Якщо дати цікаву форму, діти закохуються в математику.

– Які навички сьогодні найважливіші для дитини?

– Уміння концентруватися, відрізняти правдиву інформацію від неправдивої, знаходити логіку. А ще – радіти навчанню й не боятися складних завдань.

Єлизавета МАНЖОС.

АВТОРСЬКА ШКОЛА БОЙКО

ШКОЛА ІМЕНІ В.Г. КОРОЛЕНКА

ДО ВСЕУКРАЇНСЬКОГО ДНЯ БІБЛІОТЕК

ВІД КНИГ ДО ЦИФРОВИХ СВІТІВ: ЯК ЗМІНЮЄТЬСЯ ЦЕНТРАЛЬНА НАУКОВА БІБЛІОТЕКА КАРАЗІНСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ – У РОЗМОВІ З ІРИНОЮ ЖУРАВЛЬОВОЮ

Колектив центральної наукової бібліотеки Каразінського університету отримав високу відзнаку – Грамоту Верховної Ради України! Це не лише визнання щоденної праці, а й символ незламності та відданості справі знань. Активна й сучасна бібліотека продовжує бути серцем університету, підтримуючи розвиток української науки, культури й освіти.

До Всеукраїнського дня бібліотек ми поговорили з директоркою ЦНБ Іриною Казимирівною Журавльовою про те, як бібліотека трансформується, впроваджує цифрові сервіси, організовує культурно-просвітницькі заходи та бачить себе після Перемоги.

– Ірино Казимирівно, як змінюється бібліотечний простір сьогодні?

– Звичайно, бібліотечний простір уже багато років переживає трансформацію. Насамперед це створення комфортного місця для навчання, отримання інформації, доступу до інтернету. Хочу нагадати, що двадцять років тому серед університетських бібліотек у ЦНБ вперше було відкрито інтернет-центр з вільним доступом до ресурсів. Тоді це була видатна подія: користувачі записувалися в чергу, мали одну годину,

щоб попрацювати за комп'ютером. Але ситуація за ці роки стрімко змінилася, так, студенти поки що навчаються дистанційно, активно використовують вільні ресурси у світовій мережі, дружать з ІІІ. Зараз бібліотечна спільна і, не тільки в Україні, активно дискутує щодо ролі та місця штучного інтелекту в бібліотечній роботі, а також ризиків, загроз і переваг його використання. Поняття «Відкрита бібліотека» існує вже багато років, мається на увазі вільний доступ до книжкових фондів, до світових баз даних і комп'ютерного обладнання, до інтернету, зокрема віддалений доступ. Бібліотека повинна враховувати цю реальність, зараз доступ до ресурсів можна використовувати не тільки в бібліотеці, а й віддалено і це, що дуже важливо – якісні документи, що пройшли рецензування. Варто зазначити, що змінився сам стиль роботи з інформацією. Якщо раніше читачі приходили до бібліотеки лише «за книгою», то сьогодні вони шукають комплексні рішення: доступ до знань, можливість навчатися, працювати над дослідженнями, брати участь у тренінгах і дискусіях. Наша бібліотека вже багато років є не лише місцем зберігання книг, а й сучасним освітнім і культурним центром. Останнім часом відчутно зростає цінність навичок критичного мислення та медіаграмотності. Ми намагаємося підтримати цю тенденцію, організовуючи події, які присвячені критичній медіаграмотності, формуванню інформаційної стійкості, тренінги із запрошеними спікерами, присвячені перевірці та аналізу фактів та протидії інформаційній ворожбі пропаганді. Так корисну лекцію «Інклюзивне мовлення. Як уникати мови ворожнечі», провів директор Американського дому у Львові.

Бібліотека постійно шукає шляхи для

створення комфортних місць, оновлено наші читальні зали, у яких представлена сучасна література у вільному доступі, де є комп'ютерна техніка та доступ до інформаційних повнотекстових та наукометричних баз даних. Дуже важливо, щоб був постійний тісний зв'язок між факультетами та бібліотекою. Інформацію про сервіси бібліотеки на початку навчального року отримають студенти першого курсу. Для нових студентів фахівці бібліотеки, бібліотечні куратори проводять інформаційні заняття, до яких можна долучитись або онлайн, або завітавши до бібліотеки. Бібліотекарі допомагають із набуттям навичок коректного цитування, оформленням бібліографічних посилань, розповідають про авторське право. Змінюються форми й види роботи з користувачами. Розроблено нову «Концепцію змішаного обслуговування користувачів центральної наукової бібліотеки Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна». Застосування інформаційних технологій у роботі бібліотеки – це

насамперед безперебійна робота АБІС, постійний доступ до власних та світових інформаційних баз даних. Ми за мету ставимо забезпечення надійного та якісного доступу до знань для студентів, викладачів і науковців університету незалежно від їхнього місця перебування. Для більш якісної допомоги нашим читачам ми створили віртуальний відділ «БібліоDigitalHub: цифрова підтримка освіти й науки». Бібліотека пропонує користувачам різноманітні ресурси та послуги, якими можна скористатися безпосередньо в бібліотеці або віддалено, знаходячись у іншому місті або країні. В умовах дистанційної освіти, бібліотека пропонує допомогу в пошуку та підборі цифрових ресурсів на платформах, до яких надано доступ, а також у відкритих ресурсах України та бібліотек-партнерів, за тематикою наукової роботи, дослідження тощо. Запит на послугу надається за посиланням: <https://forms.gle/qFgB6YXXk35353ek7> та приймається від користувачів лише з домену @karazin.ua.

Надаються посилання на ресурси, де зібрані навчальні та наукові матеріали, статті з академічних журналів, розділи з видань, дисертації та інші джерела для подальшого самостійного опрацювання. З понеділка до п'ятниці з 9:00 до 17:00 користувачі також можуть отримати відповіді на свої питання за телефоном +38 (068) 941-39-48.

— Як бібліотека підтримує дистанційне навчання?

— Ми добре розуміємо, що дистанційне навчання стало частиною освітнього процесу, тому бібліотека активно

розвиває онлайн-напрям. Студенти й викладачі мають віддалений доступ до власних бібліотечних електронних архівів та міжнародних баз даних, можуть користуватися оцифрованими виданнями й статтями з академічних журналів.

Ми також проводимо онлайн-консультації, вебінари й тренінги, допомагаємо опановувати цифрові ресурси. Через соціальні мережі та сайт бібліотеки постійно інформуємо про нові можливості. Так намагаємося створити для наших користувачів відчуття, що бібліотека поруч, навіть якщо вони фізично далеко від університету.

Від читачів через електронну пошту, соціальні мережі ми отримуємо різноманітні питання. І надаємо дуже багато довідок та консультацій: про користування базами даних, про наших випускників, вчених, про творчі зв'язки університету та Харкова з закордонними організаціями у різні роки тощо. Бувають дуже цікаві запити, наприклад: «Культурне життя Харкова на сторінках львівської газети «Діло»; «Переклади творів Аристофана українською мовою»; «Остання дуель у Харкові»; «Твори англійського художника-графіка Джона Флаксмана у фонді ЦНБ»; «Історія книжкової закладки». Багато людей шукають свої родинні коріння...

— Як змінюється читацька культура? Чи є інтерес до української книги. Як оновлюється бібліотека українським

контентом у воєнний час?

— Зараз, з об'єктивних причин, у своїй більшості читачі перетворилися на «віддалених користувачів» і користуються вони, в основному, електронними ресурсами, змінилося сприйняття тексту. Фахівці б'ють на сполох, що втрачається цікавість та навички читання у суспільстві, зниження інтересу до друкованої книги, знижується культура читання. У кінці серпня у Харкові, в ЄрміловЦентрі проходив «Літературний Ярмарок», під час подій ярмарку його відвідали тисячі людей і, що дуже тішить — багато молоді. Тому цікавість до книги, до таких інтелектуальних подій, до зустрічей з цікавими людьми, обговорення літературних, соціальних, філософських питань серед молоді існує і, незважаючи на критичні висновки, що читацька культура зникає і люди перестають читати, ярмарок підтвердив, що книги є, читачі є, читацька культура є. І це була щира подія: відвідувачі сміялися і плакали, було багато питань і відповідей, дискусій, обговорень. Щоб читач приходив до бібліотеки й відчував себе комфортно, йому треба створювати от таку інтелектуальну культурну атмосферу, де він знайде все потрібне: необхідну книгу, цікаву подію, статтю або вкрай важливу інформацію для написання якісної роботи з правильними джерелами та завжди зможе отримати консультацію не тільки від ШІ, а й від професійних бібліотекарів. Упевнено можна сказати: справжній бібліотекар відчуває свого читача, іноді

людина не може правильно сформулювати свій запит, але бібліотекар завжди розуміє, яку допомогу може надати.

Під час війни українська книга стала не лише джерелом знань, а й важливим елементом культурної та національної ідентичності. Класичні твори, від Котляревського і Шевченка, твори українських письменників, які були заборонені радянською владою, письменники Розстріляного відродження, сучасна українська література Оксани Забужко, Ліни Костенко, Юрія Андруховича, Сергія Жадана, Юрія Винничука, Андрія Кокотюхи, поезія, сучасний український детективний жанр, фентезі. Українська література – це велика генерація талановитих письменників, зі світовим ім'ям, їх твори необхідно читати та осмислювати. Хтось буде читати вперше, хтось відкриває їх для себе заново. На Facebook, крім нових надходжень до бібліотеки, ми представили розділ #вишиванка_слів, де публікуємо матеріали, присвячені українській мові. Намагаємось донести до наших читачів, «щоб українська мова запанувала скрізь на Україні: у родині, в усяких справах, як приватних, так і загально суспільних, у громаді, у літературі й навіть у зносинах з усіма іншими народами, що живуть в Україні», так було записано в програмі організації «Братство тарасівців», ще в кінці XIX століття, що була створена в Харкові групою студентів і яка вважала російську імперію окупантом та вимагала повної незалежності України.

За останні два роки книжковий фонд бібліотеки поповнився сучасними виданнями, які було придбано у видавництвах «Фоліо», «Фактор» (видавництво Vivat). Отримуємо також дари від наших викладачів, авторів, організацій. З метою поповнення фондів сучасною літературою бібліотека звертається до громадських об'єднань, завдяки чому читачі ЦНБ отримали сучасну українську літературу та видання англійською мовою від Українського ПЕН та Book Aid International, та

групи «Інформаційний спротив» у межах проекту «Книжкова навала». Окремим джерелом поповнення фонду є книжкові донати від каразінської спільноти. Завдяки ініціативі ректора університету Тетяни Кагановської, на день дарування книжок, який відзначаємо 14 лютого, бібліотека отримує дуже багато книжок. У цьому ювілейному для університету та бібліотеки році збираємо нову колекцію сучасних українських книжок, яка отримала назву «3219» – саме такою була перша бібліотечна колекція, яка заклала основу бібліотеці університету. 30 січня 2025 року вже було покладено початок цієї акції, і протягом року отримуємо нові книги від небайдужих читачів.

– Чи є в бібліотеці волонтери, партнери, співпраця з бібліотеками світу?

– Бібліотека співпрацює з волонтерами, які допомагають організовувати бібліотечні заходи. При бібліотечному інформаційно-ресурсному центрі «Вікно в Америку» постійно діють розмовні онлайн-клуби англійською із носіями мови, проводять клуби саме волонтери. Також більшість бібліотечних подій проводять спікери, що також є волонтерами. ЦНБ продовжує підтримувати співпрацю з бібліотеками, інформаційними центрами та громадськими товариствами країн Євросоюзу, Відділом преси, освіти та культури Посольства США в

Україні, з Американським домом у Києві, київським офісом міжнародної неприбуткової організації IREX (Рада міжнародних наукових досліджень та обмінів). Завдяки партнерській співпраці з благодійним фондом Kharkiv Karazin University Foundation отримано грант від Посольства США в Україні для розвитку центру «Вікно в Америку». Наші партнери з Архівних інформаційних систем (Україна) надали безплатний доступ до повнотекстового електронного архіву української історичної періодики LIBRARIA. З метою підтримки українських науковців через Консорціум EIFL (Electronic Information for Libraries) надано безплатний доступ до провідних світових електронних ресурсів. EIFL також домовився про скасування плати за публікацію (APC) в наукових журналах з боку видавництва та провайдерів наукової інформації. ЦНБ є партнером Всесвітньої цифрової бібліотеки (World Digital Library) www.wdl.org, Європейської цифрової бібліотеки Europeana www.europeana.eu, де представлені ресурси ЦНБ. Співпрацюємо з академічними бібліотеками Польщі, Великої Британії, Латвії, Болгарії, Італії. Налагоджено співпрацю з Національною бібліотекою Франції. Підтримуємо культурні зв'язки з Фондом грецької культури.

Міжнародні партнери, з якими укладено договори про співпрацю, надають допомогу, беруть активну участь у конференціях, круглих столах, що організує ЦНБ. Так, на початку

ДО ВСЕУКРАЇНСЬКОГО ДНЯ БІБЛІОТЕК

повномасштабного вторгнення, у 2022 році, активно допомагала з отриманням гуманітарної допомоги Національна бібліотека Польщі. У 2023 році від Фонду Костюшка The Kosciuszko Foundation Washington DC та Смітсонівського інституту отримано гуманітарну допомогу. За підтримки Французького інституту в Україні (Institut français d'Ukraine), Міністерства культури Франції заступник директора Катерина Лискова у 2024 році пройшла стажування у Національній бібліотеці Франції. Фахівці бібліотеки продовжують шукати нові професійні контакти задля реалізації партнерських міжнародних програм та розвиток наявних напрямів співпраці, орієнтованих на зміцнення відносин між народами та країнами та налагодження взаємовигідних дружніх зв'язків між національними

спільнотами. Бібліотека сьогодні – це відкритий простір, і саме через волонтерство та партнерство ми можемо розвиватися швидше і якісніше.

– Як просувається цифровізація?

– Один з важливих аспектів роботи бібліотеки – оцифровка фондів насамперед цінних та рідкісних книг, видань для навчального процесу за запитами кафедр університету. У мережі бібліотекою представлені понад 45 000 повнотекстових документів з власних фондів, і ця кількість постійно збільшується. Бібліотека цифрує рукописні фонди і зберігає їх, як страховий фонд найбільш цінних документів. Активно продовжується наповнення Електронного архіву праць учених (репозитарію)

університету – eKhNUIR (<https://ekhnuir.karazin.ua/home>), який існує вже понад 15 років.

Архів рідкісних видань і рукописів для науки і освіти eScriptorium (<https://escriptorium.karazin.ua/home>) – база даних, яку створюють працівники бібліотеки. В eScriptorium розміщено документи XIV–XX ст. – рукописи та рукописні книги, іноземні стародруки, рідкісні українські видання, рідкісні та цінні видання XIX–XX ст. насамперед харківські видання.

Karazin.Back2News (<http://back2news.univer.kharkov.ua>) – це один електронний архів, який створила та супроводжує бібліотека – оцифровані періодичні видання. На цей час в архіві розміщено понад 13 000 документів, 78 000 сторінок перших харківських газет XIX–початку XX ст. з додатками до них, зокрема ілюстрованими. Ми також оцифрували документальний фотоархів університету за різні роки, це 6 000 світлин, після їхньої обробки вони будуть представлені університетській спільноті. Започатковуємо ще один цифровий проєкт, можливо, він буде мати назву «Пам'ять університету», де будуть представлені праці наших вчених, які постраждали від радянської влади. Так, першими у цій колекції представлено праці видатного професора університету Олексі Синавського (1887–1937), який був репресований сталінською владою.

Наші фонди відкриті для студентів і викладачів, працюють абонементи та читальні зали, є віддалений доступ до електронних баз даних, зокрема міжнародних наукових ресурсів. Для підтримки освіти і науки, ми підготували низку відкритих ресурсів, що представляють університети та бібліотеки Європи та США, наприклад MIT OpenCourseWare (OCW) – це онлайн-видання матеріалів з понад 2 500 курсів, що дозволяють вільно поширювати знання зі студентами та викладачами з усього світу; Open Textbook Library – бібліотека відкритих підручників, яка

ДО ВСЕУКРАЇНСЬКОГО ДНЯ БІБЛІОТЕК

підтримується мережею відкритої освіти (Університет Міннесоти, США). Ці підручники написані та рецензовані викладачами або іншими акредитованими експертами з предметної області. Багато з цих підручників активно використовують для викладання курсів на основі відкритих освітніх ресурсів в установах по всій території Сполучених Штатів та інших країн. Сподіваємося, що спочатку з цими ресурсами ознайомляться наші викладачі, а фахівці бібліотеки можуть надати консультацію з їх використання. Тому знову хочеться підкреслити: зараз співпраця бібліотеки з факультетами повинна ставати більш тісною та продуктивною, заради якісної освіти.

Центральна наукова бібліотека координує можливості доступу до міжнародних повнотекстових та реферативних баз даних для студентів та науковців університету. Понад три роки за підтримки Міністерства освіти і науки України каразінці мають віддалений доступ до платформи Research4Life, що надаємо за індивідуальним запитом з корпоративної пошти. Завдяки підтримці МОН України продовжено можливість користуватися базою даних Web of Science від компанії Clarivate, SCOPUS та ScienceDirect від компанії Elsevier. Також продовжено доступ до журналів і книг БД Springer Nature, електронних книжок АН Kyiv OverDrive Library. Завдяки підтримці Посольства США через

програму інформаційної підтримки американських центрів в Україні є доступ до баз даних eLibraryUSA, зокрема до популярного ресурсу EBSCO Academic Search Premier: багатодисциплінарної бази даних досліджень.

– Як зараз здійснюється комунікація з читачами? Які культурні та просвітницькі події організує бібліотека?

– Відомо, що однією з найважливіших функцій бібліотеки є соціальна комунікація. Сьогодні без засобів віртуальної комунікації не може обійтись ні одна людина, інтернет надав можливість зовнішнього спілкування, яку зараз використовують усі установи, організації, але все ж комунікація внутрішня, наживо – це зовсім інша річ.

Бібліотека організовує культурно-просвітницьку діяльність так, щоб вона охопила всі категорії користувачів

бібліотеки. Щомісяця бібліотека стає майданчиком різноманітних подій та заходів, усього протягом року проводимо від 100 до 150 власних та партнерських подій. Серед найбільш цікавих заходів можна виділити декілька блоків: промоція читання (презентації книг, зустрічі з авторами); заходи, присвячені популяризації видатних особистостей чи історичних подій; ментальне здоров'я та психологічна підтримка (зустрічі з психологами-практиками, проведення тренінгів з фахівцями), вдосконалення навичок англійської мови (розмовні клуби, дискусії англійською з носіями мови), медійна та інформаційна грамотність (тренінги з критичного мислення). Наведу кілька прикладів проведених цікавих подій. Спільно з Національним історико-культурним заповідником «Гетьманська столиця» (м. Батурин) проводили зустрічі на тему «Вивчаємо історію України по новому». До Всеукраїнського дня бібліотек щорічно організуємо низку заходів: лекції, цікаві зустрічі, презентації під загальною назвою «Тиждень з бібліотекою».

Велику увагу у воєнні роки приділяємо заходам, що стосуються підтримки ментального здоров'я, психологічної підтримки, надання першої медичної допомоги. Експонували інтерактивну XR-виставу «Справжні причини війни, або як працює російська пропаганда», що надала Українська бібліотечна асоціація. Виставка поєднала традиційний формат плаката з новітніми технологіями (мобільний додаток edAR, що активує та «оживляє»; плакати було встановлено на планшетах для користувачів

ДО ВСЕУКРАЇНСЬКОГО ДНЯ БІБЛІОТЕК

бібліотеки). Виставку експонували протягом місяця, за цей час з нею змогли ознайомитися не лише відвідувачі бібліотеки, а й гості університету. Було проведено низку екскурсій як групових, так і індивідуальних. У вересні 2024 року відбувся тренінг «Перша допомога при травмі», ініційований Американським домом та Медичним добровольчим батальйоном «Госпітальєри» – українським волонтерським медичним батальйоном. За три роки війни було проведено 12 тренінгів зі стресостійкості та надання першої психологічної допомоги, один із них – «Психологічна стійкість та перша психологічна допомога» пройшов за підтримки Жіночого фонду миру та гуманітарної допомоги ООН.

На розмовних клубах, що проходять англійською мовою, обговорюють актуальні питання, зокрема медіаграмотність, академічну доброчесність, досвід участі у академічних програмах обміну, ставлення до сучасних проблем з екології, здоров'я, психології, філософії. Спікерами виступають носії мови, які співпрацюють із Посольством США на волонтерських умовах. Клуби відкриті, до їх зустрічей можуть підключатися користувачі бібліотеки, студенти та працівники університету. Не можу не згадати наші спільні з факультетами та ННІ заходи, які проводимо вже декілька років до Дня науки. Такі заходи ми проводили і до війни, це були зустрічі з інтелектуальним клубом *Experto Credo*,

велику популярність мали науково-фантазійні заходи «Напередодні 32 травня», на яких, як кажуть, голці ніде було впасти. Захід організовували спільно з нашими науковцями та за підтримки Посольства Латвії в Україні.

Уже з травня 2022 року почали проводити заходи під загальною назвою «Магія книги – магія науки», що спрямовані на знайомство з університетом, його науковими досягненнями, на промоцію читання. Першу зустріч з учнями та їхніми батьками було проведено в історичному приміщенні бібліотеки, яка нагадала відвідувачам справжній Готвортс, де їх зустрічали герої популярної книги, а в кінці заходу кожний відвідувач отримав на згадку золотий сніч та магічний конверт з печаткою та запрошенням навчатися в Казанському університеті! На наступному такому заході під назвою «Один день з Альбертом Ейнштейном!» учасники прослухали популярні лекції провідних учених, пройшли науковими локаціями ННІ астрономії, мандрували віртуальною мапою зоряного неба, брали участь у науковій вікторині та ознайомилися з виставкою книжок видатних науковців університету. У цьому році зануритися в дивовижний світ науки на заході «Таємниче життя рослин» учням допомагав Ботанічний сад, але спочатку в університеті їх чекали науковці з цікавими виступами, книжкова виставка про рідкісні рослини. Усі ці роки підтримує заходи ППО університету.

З метою з'ясувати читачські вподобання для користувачів бібліотеки проводимо онлайн-анкетування. Запрошуємо казанську спільноту на бібліотечні заходи, анонси всіх подій постійно публікуємо в соціальних мережах бібліотеки Facebook, Telegram, Instagram. Завітайте, у нас цікаво!

Бібліотека проводить серйозну наукову роботу з науковим об'єктом, який має статус національного надбання «Фонд книжкових пам'яток Центральної наукової бібліотеки Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна»; дослідження фонду стародруків: розкриття провенієнції, маргіналії на рідкісних виданнях; історії університету, бібліотеки. Підготовано до публікації в електронному вигляді для розміщення в репозитарії університету покажчики:

Історія центральної наукової бібліотеки Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна (2005–2024): бібліогр. покажч. / Харків. нац. ун-т імені В. Н. Каразіна, Центр. наук. б-ка.

Ведемо хроніку війни, у репозитарії представлено розділ «Казанський університет під час російсько-української війни (2014 –)». Закінчено роботу над укладанням покажчика «Україномовна література у фондах ЦНБ Казанського університету: 1808–1917 рр.», спільно з нашими партнерами продовжуємо роботи над складанням покажчиків іноземних видань, персональними покажчиками наукових праць наших вчених.

ДО ВСЕУКРАЇНСЬКОГО ДНЯ БІБЛІОТЕК

Виклики війни та їх подолання обговорюємо, шукаємо шляхи з вирішення проблем в усіх бібліотеках країни. На наукові заходи запрошуємо експертів, колеги діляться досвідом. Наша бібліотека теж організує та проводить наукові конференції, семінари, практично всі вони міжнародні, за роки війни було проведено круглий стіл «Коли війна не в книжках: читач і бібліотека». Студенти, бібліотекарі, викладачі, видавці, письменники обговорювали питання впливу війни на культуру читання, ролі літератури у формуванні національної ідентичності під час війни; книги, які допомагають долати труднощі воєнного часу.

У співпраці з польською Асоціацією ЕВІВ «Електронна бібліотека», з бібліотекою Лодзького технічного університету, Науково-технічною бібліотекою Національного університету «Львівська Політехніка» провели семінар «Робота бібліотеки під час надзвичайних ситуацій природного, соціального, техногенного та воєнного характеру».

У великій Міжнародній науково-практичній конференції-марафоні, яка проходила у травні та жовтні 2023 року «Культурна дипломатія бібліотеки» (International scientific conference "Cultural diplomacy the library") брали участь 200 зареєстрованих учасників, 30 спікерів з України, Болгарії, Польщі, США, Латвії, Греції, Молдови: дипломати, політологи, бібліотекарі, культурологи, музичні діячі. Основною метою конференції було обговорення та презентація практичного досвіду бібліотечних установ України у реалізації міжнародних проєктів та співпраці із партнерами, що сприяє поширенню інформації про українську бібліотечну спільноту; підтримку бібліотек, що постраждали від збройної агресії держави-терориста та популяризації української культурної спадщини і розповсюдження української автентичності.

На листопад 2025 року заплановано проведення міжнародної наукової конференції «Українська книга:

дослідження, читання, збереження», співорганізаторами якої є партнери з України, Польщі, Великої Британії.

ЦНБ очолює Харківське зональне методичне об'єднання бібліотек закладів вищої освіти III–IV рівнів акредитації. Продовжуємо кроссекторальні проєкти, взаємовигідне партнерство бібліотек Об'єднання. Зараз це 28 бібліотек ЗВО державної форми власності Харківської, Полтавської і Сумської областей. Головне завдання ЦНБ як методичного центру – надавати постійну науково-дослідну, науково-методичну та організаційну підтримку інноваційній діяльності бібліотек.

– Якою бачите бібліотеку після Перемоги?

– Мріємо бачити бібліотеку Казанського університету місцем відродження. Відкритим простором, де успішно поєднується традиція і сучасність. Дуже важливим стане розширення цифрових сервісів: якісний доступ до ресурсів, сучасні електронні колекції, мультимедійні можливості. Але водночас ми збережемо й примножимо друковані фонди, адже саме книга в паперовому форматі має свою унікальну цінність і особливу енергетику. Бібліотека після нашої Перемоги буде ще більш відкритою для партнерства із міжнародними організаціями, з видавництвами та світовим бібліотечним товариством.

І, звісно, найбільша цінність бібліотеки – це люди. Жодні технології не матимуть сенсу, якщо за ними не стоятимуть фахівці, які люблять свою справу, і користувачі, які приходять сюди за натхненням та знаннями. У цьому році колектив Центральної наукової бібліотеки Казанського університету нагороджений Грамотою Верховної Ради України. Це високе визнання багаторічної, щоденної, невпинної роботи всього колективу та велика мотивація для натхнення на шляху до подальших досягнень у забезпеченні підтримки освітньої, наукової, культурної діяльності університету; у сприянні професійного зростання фахівців України та дружніх країн; у розвитку інформаційно-бібліотечної сфери та збереженні культурного надбання держави. Ми дуже вдячні ректорату за постійну підтримку нашої діяльності, за розуміння проблем та викликів, що стоять перед бібліотекою. Я пишаюся своїм колективом, який в такий дуже складний час, часто після безсонних ночей, приходиться на робочі місця і виконує з любов'ю свої обов'язки.

Сергій Жадан на Літературному ярмарку зазначив: «Там, де є бібліотекарі, які живуть своєю справою, там є життя довкола бібліотеки, є громада і читачі». Працюємо для наших користувачів, для нашого славного університету, віримо в Перемогу!

Ліна ТИМАРСЬКА.

ПЕРШОКУРСНИКИ-2025

«КАРАЗІНСЬКИЙ – ОДИН ІЗ НАЙПРЕСТИЖНІШИХ УНІВЕРСИТЕТІВ УКРАЇНИ, І ЙОГО ПОЛІТИКА ПОВНІСТЮ ВІДПОВІДАЄ МОЄМУ БАЧЕННЮ ВИВЧЕННЯ МОВ», – СОФІЯ МОРОЗ, ПЕРШОКУРСНИЦЯ ФАКУЛЬТЕТУ ІНОЗЕМНИХ МОВ, ЯКА НАБРАЛА 200 БАЛІВ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

Софія Мороз – першокурсниця факультету іноземних мов Каразінського університету. Вона обрала програму «Англійська мова та література і переклад та друга іноземна мова» і вже на старті показала чудовий результат – 200 балів з НМТ з української мови.

– Софіє, чому саме ця спеціальність і чому Каразінський?

– Я завжди тягнулась до мов. Вони відкривають неймовірні горизонти, дозволяють спілкуватися з людьми з усього світу. Каразінський університет – один із найстаріших і найпрестижніших закладів України, і його підхід до навчання збігається з моїми власними поглядами. Особливо мені подобається, що тут можна брати участь у міжнародних обмінах – це справжня можливість подивитися на світ іншими очима.

– Що було найскладнішим під час вступної кампанії?

– Найважче було налаштуватися на ефективну роботу. Шкільна програма вимотувала, адже багато предметів мені просто не потрібні для НМТ. Під час подання документів справжнім викликом став мотиваційний лист – писати його без допомоги ІШ вийшло зовсім непросто. А цифрові підписи... це окрема історія!

– Як вдалося отримати 200 балів з української мови?

– Дисципліна, щоденна робота і допомога моєї мами, яка завжди була поруч і підтримувала мене на кожному етапі. Найважливіше – віра в себе та

підтримка близьких.

зрозуміло.

– Яку пораду дала б одинадцятикласникам, які мріють про 200 балів?

– Не покладатися лише на мотивацію – вона швидко зникає. Важливіше дисципліна: регулярна підготовка, виконання завдань, тренування на симуляціях НМТ. І ніколи не відкладати на останні місяці.

– Які дисципліни вже здаються найбільш цікавими?

– Англійська – це моя стихія, тут я відчуваю прогрес і мотивацію до вдосконалення. А от іспанська поки викликає складнощі, бо раніше її не вивчала. Але наші викладачі надихають, і я впевнена, що незабаром все стане

– Легко було адаптуватися в новому колективі?

– Так, мені дуже пощастило. Одногрупники завжди допоможуть, підкажуть і підтримають. Завдяки цьому адаптація пройшла легко і комфортно.

– Є в планах участь у міжнародних обмінах?

– Звісно! Коли впевнюся у своїх знаннях, обов'язково спробую. Це унікальна можливість не лише покращити мову, а й познайомитися з культурою інших країн.

Софія ШУЛЬГА.

КОЛИ МАМА НАДИХАЄТЬСЯ СИНОМ І СТАЄ СТУДЕНТКОЮ: ІСТОРІЯ ПЕРШОКУРСНИЦІ ІДУ ЛЮДМИЛИ ЛАЗАР, ЯКА ОТРИМАЛА ВАУЧЕР НА БЕЗПЛАТНЕ НАВЧАННЯ В МЕЖАХ НОВОЇ ДЕРЖАВНОЇ ПРОГРАМИ ВІДБУДОВИ КРАЇНИ

Цього року мама одного з наших випускників, пані Людмила Лазар, вирішила зробити сміливий крок – відкрити для себе нове студентське життя. Вона обрала Каразінський університет та Інститут державного управління, де навчався її син Денис. І не випадково: тут дають сучасні знання, які реально відкривають двері в майбутнє.

Її син уже став успішним архітектором у Львові і отримує безліч пропозицій роботи. Його приклад надихнув маму на рішучий крок: від роботи аудитором «Укрзалізниці» вона переходить до навчання за програмою «Публічне управління та адміністрування». І вже отримала ваучер на безплатне навчання в межах нової державної програми відбудови країни.

Ця історія доводить: ніколи не пізно почати спочатку. Каразінський університет дає шанс на нову професію, нові можливості і друге життя – сучасне та натхненне.

– Пані Людмילו, чому вирішили піти на навчання вдруге?

– Бажання розвиватися та отримувати нові виклики. Я закінчила університет 25 років тому, а за цей час змінилася і система освіти, і підходи. Відчула, що хочу рости як особистість. Родина мене завжди підтримує.

– Син надихає?

– Так, Денис мотивує мене у всьому. Найцікавіше – що ми обрали зовсім різні професійні напрями: архітектура й публічне управління. Але їх поєднання дає мені ще більше сил і бажання рухатися вперед.

– Чим займаєтесь зараз?

– Працюю старшим аудитором у Департаменті аудиту АТ «Укрзалізниця». Поки змінювати професію не планую, але нові знання точно допоможуть у роботі.

– Чому саме Каразінський університет?

– Тут справді висока якість освіти. Навчання спрямоване на випередження викликів сучасності. Крім того, Денис завжди розповідав, як цікаво було слухати професора Ігоря Дунаєва. Тож і я вирішила вступати саме сюди.

– Як дізналися про ваучер?

– Підказали знайомі. Спершу подумала: «Таких, як я, багато». Але подала заявку на сайті Державної служби зайнятості – і вже через годину зателефонували, підтвердили, що ваучер на 30 280 грн на навчання мій! Чесно, я була дуже здивована. Раджу всім переглянути критерії на сайті та спробувати.

– Які ваші цілі?

– Відкрити нові можливості, використати знання для власного розвитку.

– Які враження від перших тижнів навчання?

– Чесно, незвично й навіть трохи страшнувало. Але я намагаюся втягнутися в ритм студентського життя. Група дуже сподобалася. А лекції Ігоря Дунаєва справді цікаві, з новими підходами.

– Відчуваєте зміни в собі?

– Так, уже є відчуття наповнення новими знаннями. Це мотивує й надихає.

– Ваш життєвий девіз?

– Не потрібно боятися нового, треба йти вперед, не зважати на вік. Якщо щось вдається, це приносить велике задоволення й відкриває шлях до нових ідей.

– Трохи гумору: чи не будете просити сина робити за вас домашні завдання, як колись він міг просити вас у школі?

– Так, звісно, якщо щось не буду розуміти – обов'язково попрошу пояснити. Це найприсмішніші моменти – наше спілкування. А я вам відкрию секрет: щоб бути хоч трішки «в тренді» з сином, я навіть пішла на курси малювання. Адже він закінчив художню школу, і найкраще йому вдавалася саме скульптура.

– Що б ви сказали людям, які сумніваються, чи варто починати навчання після 40?

– Треба змінювати життя і йти в ногу з молоддю. Я переконана: не варто казати «мені вже пізно». У будь-якому віці можна й треба ставити собі нові цілі. Два роки тому я раптово вирішила піти на курси водія – і склала всі іспити з першого разу. Це був мій виклик. Тепер – університет. Бо ще багато чого в житті можна зробити й досягти.

200 БАЛІВ З АНГЛІЙСЬКОЇ ТА ПРАГНЕННЯ ДО ДИПЛОМАТІЇ: ІСТОРІЯ ПЕРШОКУРСНИКА ННІ «КАРАЗІНСЬКИЙ ІНСТИТУТ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН ТА ТУРИСТИЧНОГО БІЗНЕСУ» МИХАЙЛА ВОЛОВИКА

«Іноземні мови допомагають краще розуміти людей з різних країн і відкривають багато можливостей для навчання, спілкування та подорожей», – говорить Михайло Воловик, першокурсник ННІ «Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу». Цього року він склав НМТ з англійської мови на 200 балів і вже розпочав навчання за програмою «Міжнародні відносини».

– Михайле, ви склали НМТ з англійської мови на 200 балів. Як вдалося цього досягти?

– На мою думку, завдання НМТ з англійської перевіряють не лише знання граматики чи лексики, а передусім уважність і логічне мислення. Під час підготовки моя вчителька неодноразово наголошувала: не варто просто зубрити правила, головне – навчитися вдумливо читати тексти, розуміти контекст і не губитися серед схожих варіантів відповідей.

Я приділив англійській більше часу, бо саме там легко припуститися помилки через неувважність. Хоч мій клас був профільним англійським, це не стало вирішальним фактором. Рівень завдань НМТ цілком стандартний, навіть простіший, ніж у школі, тож головне – правильно застосувати знання й не розгубитися під час тесту.

– Чому обрали міжнародні відносини?

– Спершу я поставив собі мету вступити саме до Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Для мене це було принципово: університет має сильну репутацію, визнану наукову школу

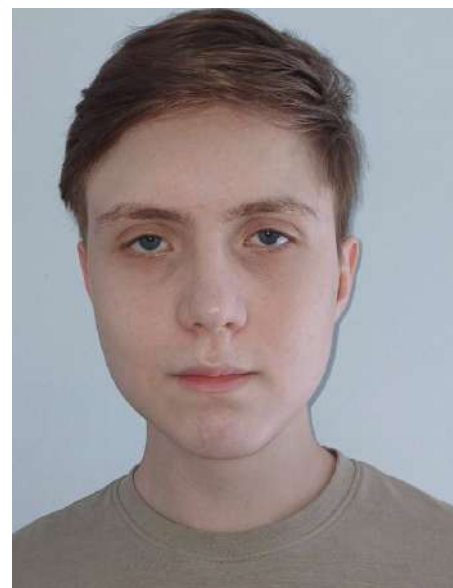
та багату історію. Спеціальність «Міжнародні відносини» я обрав після довгих роздумів. Вона дає універсальні знання, які можна застосувати у багатьох сферах – від дипломатії до журналістики й аналітики. Я розглядав також філологію та психологію. Філологія приваблювала любов'ю до мов, але здавалася надто вузькою, а психологія – цікавою, проте без достатніх можливостей для кар'єрного росту. У підсумку міжнародні відносини перемогли. Мене також мотивувала висока конкуренція: хотів перевірити власні сили.

– Які перші враження від ННІ «Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу»?

– Вони виявилися набагато цікавішими, ніж я очікував. Замість загальних вступних предметів ми одразу почали вивчати курси, безпосередньо пов'язані з міжнародними відносинами. Викладачі пояснюють складні речі через приклади з реальної політики, що робить навчання живим і сучасним. Ми багато дискутуємо, обговорюємо поточні події, вчимося формувати власну позицію – це дуже мотивує. Атмосфера на факультеті доброзичлива, а одногрупники – активні, відкриті та цікаві співрозмовники.

– Як сприймаєте дистанційне навчання у вашій сфері?

– Відверто кажучи, я не люблю дистанційне навчання. Втомлює постійне сидіння перед екраном і відсутність живого спілкування. Але розумію, що в нинішніх умовах це вимушена й водночас доцільна форма.

Для міжнародних відносин онлайн-формат навіть має певні переваги – він дозволяє ефективно аналізувати, дискутувати, брати участь у спільних обговореннях. Хоч я й скучив за атмосферою аудиторій, визнаю, що основну суть навчання можна реалізувати і в дистанційному форматі.

– Чи є бажання вивчати додаткові іноземні мови? Якщо так, то які?

– Так, звісно. Англійська залишається головною, і я хочу поглиблювати знання в цій сфері. Водночас маю серйозне бажання вдосконалити німецьку, адже нині перебуваю в країні, де вона є державною – це допомагає краще інтегруватися в суспільство. Також хочу повернутися до польської: колись її вивчав і планую відновити. У майбутньому цікавлять латинська, італійська та іспанська – як данина любові до європейських мов і як практичний крок для роботи в міжнародній сфері.

ПЕРШОКУРСНИКИ-2025

– Які міжнародні події зараз найбільше цікавлять?

– Безумовно, війна в Україні. Вона вплинула на світову політику і показала слабкість деяких міжнародних інституцій. Також цікавлюся конфліктом Ізраїлю та Палестини, який знову став глобальним викликом. Окрім воєн, мене турбує екологічна криза, особливо її сучасні аспекти – надмірне споживання енергії дата-центрами, розвиток ШІ, який змінює структуру ринку праці, і процеси радикалізації у світі.

– Чи хотіли б поїхати на навчання за програмою обміну?

– Так, обов'язково. Це чудова можливість для професійного й

особистого зростання. Обмін дозволяє побачити навчальний процес з іншого боку, познайомитися з культурою іншої країни й зав'язати нові контакти. Крім того, участь у таких програмах часто означає навчання офлайн, якого нині нам бракує через війну. Тому я б охоче погодився на таку можливість.

– У якій сфері міжнародних відносин бачите себе (дипломатія, аналітика, міжнародні організації)?

– Ще не визначився остаточно, але розглядаю кілька напрямів: дипломатію, роботу в міжнародних організаціях або аналітичну діяльність. Перший курс – це лише початок, тож поки хочу спробувати різні варіанти, щоб знайти свою нішу.

– Як, на вашу думку, студенти можуть впливати на міжнародний імідж країни?

– Думаю, українські студенти сьогодні – це справжні «народні дипломати». Попри війну, вони продовжують навчатися, брати участь у наукових і міжнародних проєктах, демонструють світові нашу стійкість і прагнення до розвитку. Від поведінки кожного українця за кордоном залежить, як сприйматимуть нашу країну. Ввічливість, працелюбність, відкритість – це ті риси, які допомагають формувати позитивний імідж України у світі.

Софія ШУЛЬГА.

ПЕРШОКУРСНИКИ-2025

«ХОЧУ СТАТИ ГІДНИМ АТОМОМ У МОЛЕКУЛІ СТУДЕНТСЬКОЇ СПІЛЬНОТИ Й СОСІОFAMILY»: ІНТЕРВ'Ю ЗІ СТУДЕНТКОЮ ПЕРШОГО КУРСУ ННІ СОЦІОЛОГІЇ ТА МЕДІАКОМУНІКАЦІЙ КІРОЮ ШЕВЧЕНКО

Цього року до Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна приєдналася нова хвиля амбітних та перспективних студентів, серед яких – чимало тих, хто вже проявив себе яскраво та цілеспрямовано. Однією з таких студенток стала Кіра Шевченко – першокурсниця-соціологиня, яка обрала освітню програму «Медіакомунікації та зв'язки з громадськістю». Вона є прикладом цьогогорічних талановитих студентів, готових активно досліджувати світ медіа та комунікацій і ставити перед собою високі цілі.

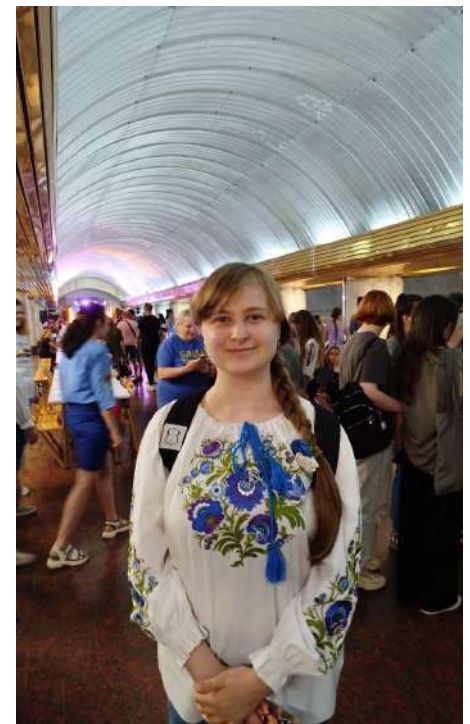
– Кіро, який у тебе був результат на НМТ і чи задоволена ним?

– З англійської мови я отримала 200 балів, і цим результатом щиро задоволена. Особливо тішить, що

зуміла показати себе саме в цьому предметі, адже англійська завжди була для мене цікавою й важливою. Загалом я вдячна за свій результат на НМТ, бо він став хорошим підсумком моїх старань і підтвердив, що зусилля, вкладені в навчання, були не даремними.

– Якими досягненнями до вступу найбільше пишаєшся?

– Найбільше пишаюся своєю активною участю та перемогами в різноманітних конкурсах і олімпіадах, а також призовими місцями в конкурсах есе. Важливим для мене досвідом була участь у четвертому етапі Всеукраїнської учнівської олімпіади з біології, що проходив у Львові. Також цінним здобутком вважаю свою участь у литовсько-українській програмі Twinschools, яка відкрила для мене нові

горизонти міжнародної співпраці та дала можливість розвивати навички міжкультурної комунікації. Окремо хочу відзначити створення масштабних шкільних проєктів, адже вони вимагали не лише знань, а й організаційних умінь, відповідальності та роботи в команді. Усі ці досягнення сформували мій досвід, розширили світогляд і навчили наполегливо йти до мети.

– Чому обрала саме соціологічний факультет?

– Я завжди точно знала, що хочу бути журналісткою, адже люблю дві речі: писати в різних жанрах та досліджувати цікаві теми – від біології до географії. Водночас розуміла, що хочу стати не просто кваліфікованим журналістом, а фахівцем, який глибше відчуває й розуміє суспільство. Як говорить Волянська Олена Володимирівна, важливо мати соціологічне бачення світу та вміти застосовувати його для того, щоб орієнтувати свою роботу на потреби людей і робити внесок у покращення життя в суспільстві. Саме поєднання журналістики та соціології дає мені можливість не лише передавати інформацію, а й аналізувати процеси, бачити їх у ширшому контексті та говорити з аудиторією більш влучно й змістовно.

– Які цілі ставиш собі під час навчання в університеті?

– Прагну добре навчатися й посправжньому здобувати знання, а не лише формально виконувати завдання. Хочу глибоко досліджувати та намагатися зрозуміти дисципліни, адже саме вони в майбутньому допоможуть мені стати досвідченою журналісткою. Також маю намір брати активну участь у студентських організаціях, адже це не лише розвиток навичок комунікації та співпраці, а й важлива частина університетського життя. Планую використовувати всі можливості, які надає університет, – від освітніх програм і проєктів до творчих та соціальних ініціатив, аби максимально розкрити свій потенціал.

– Що найбільше очікуєш від студентського життя?

– Знайти нових друзів, познайомитися з цікавими людьми та стати гідним атомом у молекулі студентської спільноти й SocioFamily, зокрема – долучатися, обмінюватися ідеями та разом творити.

– Які знання чи навички хочеш здобути за час навчання?

– Хочу навчитися писати цікаві тексти, знаходити журналістські гачки, критично мислити, виступати на публіці та гарно говорити, створювати якісний журналістський контент, використовувати соціологічну уяву і розвивати журналістську інтуїцію. Додатково прагну опанувати роботу з джерелами й навички фактчекінгу, щоб мої матеріали були не лише

привабливими, але й правдивими.

– Яку пораду дала б майбутнім абітурієнтам?

– Уважно прислухайтесь до себе, обирайте саме ту спеціальність, про яку мрієте, а не ту, яку нав'язують інші. Навчіться навчатися: нехай навчання буде для вас не покаранням, а джерелом радості й натхнення. Не бійтеся ризикувати й використовуйте кожну можливість, що трапляється на вашому шляху, адже будь-яке знання та навичка неодмінно знадобляться в майбутньому. І, головне, не хвилюйтеся надмірно: так, вступ – це кардинально новий етап життя, але він, безумовно, вартий зусиль. Будьте активними, креативними та відкритими до нового.

Анастасія ОДИНЕЦЬ.

ПЕРШОКУРСНИК СПЕЦІАЛЬНОСТІ «ПРИКЛАДНА МАТЕМАТИКА», ДВІСТІБАЛЬНИК НІКІТА МАЛЮТІН: «ЛЮБОВ ДО СВОЄЇ СПРАВИ – НАЙКРАЩА МОТИВАЦІЯ»

Нікіта Малютін – першокурсник факультету математики і інформатики самостійно готувався до НМТ і склав його на 200 (математика) і 189 (фізика). «Якщо людина не розуміє матеріал, – говорить Нікіта, – їй просто потрібно трохи більше часу на його опанування. Це ніяк не показник гірших інтелектуальних здібностей».

– **Що спонукало вступити саме до факультету математики і інформатики?**

– *Позаминулого року, після випуску зі школи, я взяв гар уеар, але вже тоді знав, що хочу вступати саме на прикладну математику. Це універсальна дисципліна, і з усіх представлених вона мені найцікавіша. Математика дає базу, щоб пізніше обрати професію із широкого спектра можливих. Мій друг розповів мені про існування Каразінського філіалу в Мюнхені, і мені сподобалась ця ідея. На жаль, фізично я не зміг би їздити щомісяця на очне навчання, але все одно зупинив свій вибір на Каразінській.*

– **На НМТ ти показав достатньо високі результати. Розкажи про свою підготовку до тесту.**

– *НМТ з математики, на мою думку, не було дуже складним, тому для мене 200 балів не показник розуму. Я б пишався собою, якби виграв, наприклад, олімпіаду, бо там дійсно розв'язують непрості завдання.*

– **Яке своє досягнення вважаєш найбільшим?**

– *До НМТ готувався повністю самостійно. Усю математику й фізику, яку знаю, вивчав без сторонньої допомоги.*

– **Що було найскладнішим під час**

вступної кампанії?

– *У мене був паперовий витяг із військкомату, який я надіслав до університету з усіма документами. Але за день до закриття кампанії, мені написали з комісії, і сказали, що терміново треба надіслати файл в онлайн-форматі з Резерв+. Тоді я дуже напружився, бо вступ залежав від цього папірця, але все обійшлося, на щастя.*

– **Враження про перший тиждень навчання?**

– *Позитивні, адже наш колектив виявився достатньо дружнім. Також зараз маю приблизне розуміння, що будемо вивчати найближчим часом, і це добре. Здебільшого, матеріал першого семестру просто глибше занурює в вже відомі мені теми, тому матиму можливість систематизувати набуті знання та дізнатися про нові тонкощі.*

– **Що тобі допомагає в навчанні?**

– *Найважливіше – концентрація, що є проблемою для всього нашого покоління, мабуть. А головна моя порада – це просто займатися тим, що любиш, а від цього йтиме вся мотивація.*

– **Чи є страхи щодо майбутніх студентських років?**

– *Боюсь, що все може набриднути. Завжди повинен бути інтерес, повинні бути люди поряд, з якими ви навчатиметеся разом. З цим зараз складно, адже я живу в Німеччині, тому очікую знайти знайомства хоча б онлайн. А після завершення навчання хотів би себе спробувати в галузі, пов'язаній із літаками та ракетами.*

Меланія РИБАЛКО.

«ПІДГОТОВКА ДО НМТ БУЛА ДЛЯ МЕНЕ СПРАВЖНІМ СТРЕСОМ, АЛЕ Я ДІЯЛА ТАК, НІБИ ПОРАЗКА ПРОСТО НЕМОЖЛИВА!»: СЕКРЕТ УСПІХУ ВІД ПЕРШОКУРСНИЦІ ФАКУЛЬТЕТУ ІНОЗЕМНИХ МОВ СОФІЇ ДЕМИДОВОЇ, ЯКА ОТРИМАЛА 200 БАЛІВ З АНГЛІЙСЬКОЇ

Софія Демидова – першокурсниця факультету іноземних мов, навчається за програмою «Англійська мова та література і переклад та друга іноземна мова». Софія склала НМТ з англійської мови на 200 балів, вже від початку демонструє надзвичайну цілеспрямованість.

– Софіє, чому обрали саме іноземні мови?

– Для мене мови – це не просто знання, а спосіб краще розуміти світ і себе. Вивчаючи іноземні мови, я глибше усвідомлюю свою рідну, відкриваю безліч можливостей для кар'єри та особистісного розвитку, стаю культурно обізнанішою і покращую комунікаційні навички. Це вибір, без якого я б не була собою.

– Ви склали НМТ з англійської на 200 балів. Як це вдалося?

– Що цікаво, до 7-го класу англійська мені зовсім не подобалася, оцінки були нижче середнього. Але в середині 7-го класу я зрозуміла, що щось упускаю, і вирішила все змінити. Почала знову з основ – граматики, нова лексика – і працювала наполегливо. Уже через рік брала участь у районних олімпіадах, і це було неймовірно: я відчувала, що нарешті займаюся своєю справою. Підготовка до НМТ була стресовою, але я вела себе так, ніби поразка неможлива. І результат – 200 балів! Перш за все, я безмежно вдячна родині за підтримку та віру в мене, а також моїй репетиторці, з якою займалася лише рік до НМТ – вона стала для мене

справжнім другом і наставником.

– Чи мріяли з дитинства володіти кількома мовами?

– Ні, у дитинстві я більше захоплювалася спортом, професійно займалася бадмінтоном. Але через певні обставини довелося залишити спорт. Цей досвід навчив мене не здаватися і досягати цілей, тож тепер я маю можливість навчатися у своєму університеті мрії.

– Які ресурси допомагають удосконалювати мови?

– Фільми, музика, зарубіжна література, британські онлайн-журнали – усе це реально допомагає заглибитися в мову та культуру.

– Яку ще мову хотіли б опанувати?

– Мене цікавлять багато мов, але зараз моя увага повністю зосереджена на англійській та німецькій.

– Чи мрієте про стажування за кордоном?

– Так, це чудова можливість отримати практичний досвід, професійно вирости та оцінити перспективи роботи в міжнародних компаніях.

– Якби потрібно було обрати одну мову для життя – яку б обрали?

– Без сумніву, українську!

Софія ШУЛЬГА.

ПЕРШОКУРСНИКИ-2025

«ЦІЛЕСПРЯМОВАНІСТЬ ДАЛА МЕНІ СИЛИ ДОЛАТИ ТРУДНОЩІ Й ЗБЕРІГАТИ ВІРУ В ПРАВИЛЬНІСТЬ СВОГО ВИБОРУ», – АННА РАДЧУК, ТАЛАНОВИТА Й ВІДПОВІДАЛЬНА ПЕРШОКУРСНИЦЯ ЮРИДИЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ

У своєму рідному місті, у Кропивницькому, Анна Радчук із золотою медаллю закінчила ліцей «Науковий», факультет української філології. Цього року вона вступила до Каразінського на юридичний факультет на бюджет. У нашій розмові Анна поділилася своїми секретами успіху, очікуваннями від студентського життя та кар'єрними амбіціями.

– Чому ти обрала саме Каразінський, юридичний факультет?

– Мій інтерес до сфери права не виник випадково. Ще навчаючись у ліцеї «Науковий», я виявляла особливу зацікавленість до предметів, що пов'язані з історичним розвитком суспільства та його правовою системою. Історія України, українська мова, основи правознавства стали для мене тими дисциплінами, які спонукали до глибшого аналізу соціальних явищ, питань справедливості, ролі держави в забезпеченні прав і свобод громадян. За результатами навчання маю високі оцінки з української та англійської мов, а також з історії. Брала активну участь у предметних олімпіадах та посідала призові місця. Саме ці предмети, на мою думку, формують критичне мислення та навички, необхідні для юридичної діяльності. Я обрала Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна з кількох причин. По-перше, саме тут зможу здобути загальні та спеціальні компетентності. Наприклад, здатність до абстрактного мислення та аналізу, здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях, здатність застосовувати знання з основ теорії та філософії права, знання й розуміння структури правничої професії та її ролі у суспільстві. По-друге, викладачі університету – це

справжні професіонали своєї справи, які дають ґрунтовні знання кожному студентові. По-третє, студенти університету мають можливість брати участь у міжнародних програмах студентського обміну та поїхати на навчання в країни ЄС. На мою думку, саме мій шкільний досвід вплинув на подальший вибір спеціальності, тому що філологія розвиває уважність до слова, уміння працювати з текстами, логічно й послідовно вибудовувати думку. Ці навички є надзвичайно важливими у правничій сфері, де кожне слово

закону має вагоме значення, а точність формулювань визначає справедливість рішень. Крім того, філософський вимір філології навчив мене бачити глибинні сенси, ставити питання про мораль, справедливість і цінності. Таким чином, поєднання філологічної та правничої підготовки створює міцний фундамент для мого професійного зростання. Також обожнюю читати книги про саморозвиток, адже вони надихають мене не зупинятися на досягнутому. Мені цікаво вчитися новому щодня – від мов і культури до

права та психології. Впевнена, що саме безперервне вдосконалення формує сильну особистість і професіонала.

– Що було найскладнішим під час вступної кампанії?

– Найскладнішим під час вступної кампанії для мене було зберегти спокій і віру у власні сили. У цей період доводилося одночасно опрацьовувати багато інформації щодо вступу, ухвалювати важливі рішення й боротися з хвилюванням. Та попри всі труднощі, я сприйняла цей етап як перевірку на цілеспрямованість і впевненість у своєму виборі. Зараз можу сказати, що саме ці випробування навчили мене розставляти пріоритети та зосереджуватися на найважливішому. Усе це стало для мене міцним підтриманням для впевненого початку студентського життя.

– Яку першу різницю між школою і університетом ти вже відчула?

– Насправді, істотних змін я не помітила, тому що в ліцеї в нас були пари і тривали вони як і в університеті. Тому зникати до нового графіку мені не треба було. Але є все-таки деякі відмінності. Я відразу відчула, що університет зовсім інший за ритмом і підходом до навчання. Тут важливо не лише запам'ятати інформацію, а й вміти її аналізувати, робити висновки та застосовувати на практиці. Крім того, університет дає набагато більше свободи й водночас покладає на студента більше відповідальності. Тут немає постійного контролю, тому успіх залежить від власної дисципліни та мотивації. Така атмосфера стимулює думати самостійно, ставити питання та шукати відповіді, а це дуже важливо для майбутньої професії. Ще хочу наголосити на важливій відмінності. У школі вивчають усі обов'язкові дисципліни. Студенти ж самі обирають додаткові дисципліни та факультативи відповідно до інтересів та майбутньої професії.

– Яке своє досягнення вважаєш найціннішим?

– Одним із моїх найбільших досягнень вважаю вступ на бюджет до університету на юридичний факультет. У цьому мені допомогла моя формула успіху: $УСПІХ = МЕТА + ЦІЛЕСПРЯМОВАНІСТЬ$. Я чітко визначила для себе мету й щодня робила кроки назустріч її досягненню, незважаючи на труднощі чи втому. Цілеспрямованість дала мені сили долати труднощі й зберігати віру в правильність свого вибору. Тепер я сприймаю цей результат не як завершення, а як новий етап, який відкриває переді мною шлях професійного зростання та самореалізації.

– Яка твоя «суперсила», що допомагає в навчанні?

– Моя «суперсила» – це наполегливість, яка допомагає мені досягати результатів у навчанні. Кажуть, що під лежачий камінь вода не тече, і я відчула це на власному досвіді. Адже досягти успіху в будь-якій справі можна лише завдяки власним зусиллям і постійній праці. Завдяки наполегливості я вмію концентруватися на складних завданнях і не здаватися, коли щось не виходить з першого разу. Вона допомагає мені планувати роботу, розставляти пріоритети, шукати ефективні рішення і поступово досягати поставленої мети. Кожен результат, навіть невеликий, додає впевненості, надихає рухатися далі та перетворює навчання на захопливий процес. Саме ця якість робить мої досягнення послідовними, а шлях до мети зрозумілим і результативним.

– Що очікуєш від студентських років?

– З одного боку, студентські роки непередбачувані та динамічні, а з іншого – це найкращий період для особистого розвитку, формування професійних здібностей та набуття цінного життєвого досвіду. Але насамперед я очікую, що навчання допоможе мені сформувати аналітичне мислення та здатність ухвалювати обґрунтовані рішення. Також це час для практичного застосування знань через

проекти та дослідження, що стане міцним фундаментом для майбутньої кар'єри. До того ж студентське життя дає можливість знайомитися з новими людьми, обмінюватися думками та ідеями, що розширює світогляд. Тому для мене важливо використати цей час максимально ефективно, поєднуючи навчання, розвиток і цікаве дозвілля, щоб набутти повноцінного й незабутнього досвіду.

– Де й ким ти бачиш себе після закінчення університету?

– Після закінчення університету бачу себе професійним юристом, який оперує професійними знаннями щодо законів і правових процедур. Хочу відігравати важливу роль у суспільстві, забезпечуючи дотримання законів, захищаючи права громадян і підприємств, а також сприяти розв'язанню юридичних питань та конфліктів. Також обов'язково буду продовжувати навчання та підвищувати кваліфікацію, брати участь у тренінгах і конференціях. Адже ця професія потребує постійного розвитку та вдосконалення навичок. Моя головна ціль – це забезпечити в суспільстві організованість, дисципліну й такий правопорядок, який базується на засадах гуманізму, справедливості та правди. Для мене важливо поєднувати професіоналізм із людяністю, ухвалюючи рішення, що враховують не тільки закон, а й етичні та моральні принципи. Бачу себе в активній практичній діяльності, де зможу застосовувати здобуті знання для реальної користі суспільства, допомагаючи людям та організаціям вирішувати складні правові ситуації. Крім того, планую брати участь у проєктах, що спрямовані на розвиток правової культури та підвищення обізнаності громадян про їхні права, адже це робить мою професію не лише відповідальною, а й соціально значущою.

Меланія РИБАЛКО.

СТУДРАДА В ДІІ

КВЕСТИ, МАФІЯ Й БЄДНЯКОВ: ЯК СТУДРАДА ЗУСТРІЧАЛА ПЕРШОКУРСНИКІВ КАРАЗІНСЬКОГО

Традиційний Тиждень першокурсника у Каразінському університеті вкотре зібрав сотні нових студентів і став справжнім стартом їхнього студентського життя. Про те, як все минуло і що на нас чекає, розповідають Єлизавета Крицун, голова івент-відділу студради та Марія Техтілова, головна організаторка заходу.

– Якою була головна мета Тижня першокурсника цього року?

– Головна мета полягає у створенні можливості для студентів познайомитись і між собою, і з університетом у неформальній атмосфері. Окрім класичного офлайн-формату, першокурсники могли долучитися онлайн до квесту, гри в мафію та брифінгу студентської ради.

– Що нового ви додали до програми, порівняно з минулим роком?

– Цього року ми поновили традицію проведення квесту в північному корпусі Каразінського. Уперше спробували формат вечора ігор, коли учасники мали змогу відвідати різні локації, де грали в мафію, уно, твістер, еліас та «Правду чи дію».

– Які події чи активності найбільше запам'яталися студентам?

– Як найяскравіші можна виділити квест і вечірку, оскільки завдяки квесту була можливість побігати коридорами північного корпусу, проїнятися духом Каразінського та уявити себе студентом в доповномасштабні часи. А вечірка була першим досвідом, коли першокурсники відчували себе справжніми студентами, які можуть насолодитися духом вільного студентського життя та жити його на повну. Також у цьому році ми вперше запровадили формат «Зустріч із запрошеною зіркою». На наші запити відгукнувся та завітав до Каразінського Андрій Бедняков – телеведучий, відомий із шоу «Орел і решка». Студенти мали можливість поспілкуватись із відомою особистістю та поставити цікаві питання.

– Як першокурсники відреагували на «свій» тиждень?

– Ми були вражені активністю першокурсників і тим, як багато було охочих. На деякі івенти навіть доводилося закривати реєстрацію завчасно. По закінченню Тижня першокурсника часто траплялось, що ми вже знали когось чи були знайомі, бо справді багато першокурсників відвідували всі події.

– Чи вдалося завдяки цим заходам швидше інтегрувати новачків у студентську спільноту?

– Однозначно! Тиждень першокурсника – це одна з перших і наймасштабніших подій початку навчального року, яка дозволяє отримати нові знайомства і більше дізнатись про студентську спільноту та можливості як під час, так і поза навчальним процесом.

– Чи є у вас якісь яскраві відгуки або кумедні історії від учасників?

– Було радісно спостерігати за тим, як захоплено підходили студенти після брифінгу до голів відділів і розпитували, коли ж можна вже долучитися до створення чогось масштабного разом з нами, що їм їхні друзі, які вже навчаються в Каразінському, розповідали про святкування

СТУДРАДА В ДІЇ

Гелловіну і яка атмосфера вирувала під час підготовки. Ці вогники в очах надихають найбільше!

– Скільки людей було залучено в підготовці й проведенні?

– Загалом до проведення долучилось близько 30 волонтерів і модераторів. У самій підготовці івентів, брифінгу, матеріалів у соцмережах і контенту з подій були залучені всі відділи студентської ради.

– Які виклики довелося долати організаторам?

– Був випадок, коли через дуже велику кількість реєстрацій на квест у нас стався збій у таблиці з учасниками, але, на щастя, це вдалось швидко виправити, і захід пройшов яскраво і незабутньо.

– Хто допомагав Студентській раді реалізувати цю ініціативу?

– Реалізація Тижня першокурсника відбувалась завдяки спільній роботі студентської ради Каразінського. До проведення наших заходів долучилися спонсори. З кимось ми співпрацюємо вже не вперше, з кимось тільки встановлюємо партнерство, але ми були раді такій можливості. Особливо зараз у Харкові з цим складно, і бізнеси також мають складнощі, але ми вдячні за будь-яке їхнє залучення до наших заходів благодійників.

– Поділіться секретами, планами, чого очікувати цієї осені?

– Багато-багато різних активностей. Не будемо сильно спойлерити, але ви вже можете думати над своїми моторошними костюмами, бо Студрада вже готує для вас Геловінську вечірку, а ще лекції, зустрічі та купу цікавого! Тому слідкуйте за соціальними мережами Студради та долучайтесь до команди, чекаємо на вас!

Ліна ТИМАРСЬКА.

